

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno velika in presvetla. — Inerenti do 20 petk vst. a Din 2, do 100 vst. a Din 2.50, od 100 do 300 vst. a Din 3, večji inerenti petk vst. a Din 4.—. Popust po dogovoru, inerenti davek posebej. — Slovenski Narod vsaj mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inerentstvo Din 25.—, Ročnopolje se ne vračaja.

UREJENSTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Hladnijska ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Glogški trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 25 — CELJE, celjsko uredništvo: Strončarjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Križna ul. 2, telefon št. 190 — JESSENCE: Ob holodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Staničev trg št. 5. — Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.261.

Rumunska vojska zapustila južno Dobrudžo

Pogajanja v Crajovi potekajo v prijateljskem duhu in medsebojnem razumevanju — Rumunska oblastva so ukrenila že vse v zvezi z vrnitvijo južne Dobrudže, kjer je ostalo samo še rumunsko orožništvo in obmejne čete

Bukarešta, 20. avg. AA. (DNB). Rumunska in bolgarska delegacija sta se včeraj popoldne sestali v Crajovi na prvo sejo. Pred tem se je vršil dve uri trajajoč razgovor med predsednikoma obeh delegacij.

V poučenih krogih trde, da potekajo pogajanja v prijateljskem duhu in da so že dozorila do diskusije o posameznih vprašanjih. Danes v torek se bodo pogajanja nadaljevala. Uradno poročilo bo izšlo šele po končanih razgovorih.

Rumunska oblastva so že vse ukrenila v zvezi s pričakovano prepustitvijo južne Dobrudže. Večina vojske se je že umaknila v severnejše kraje Dobrudže, ostalo je samo orožništvo in obmejne čete, da pazijo na red.

Sofija, 20. avg. AA. (Stefani). Poročila, ki so semkaj prispela o rumunsko bolgar-

ski konferenci v Crajovi, naglašajo, da potekajo pogajanja v atmosferi prisrčnosti in medsebojnega razumevanja.

Prijateljski sprejem bolgarske delegacije

Sofija, 20. avg. e. Listi objavljajo brzajna poročila iz Crajove o prihodu bolgarske delegacije in o sestanku obeh delegacij. Bolgarska delegacija s pooblaščenim ministrom Pomenovim je prispela v Kalafato iz Vidina na parniku »Marija Lujiza« zjutraj ob 7.50. V pristanišču so bolgarsko delegacijo pozdravili predstavniki rumunskih mestnih in vojaških oblasti. Na pozdravni govor je odgovoril Pomenov, ki je mimo drugega rekel, da prihaja bolgarska delegacija v Rumunijo, da izvede delo trajnega prijateljstva.

Pristanišče je bilo okraшено z bolgarskimi in rumunskimi državnimi grbi in zastavami obeh držav. Od pristanišča do posebnega vlaka, ki je bil bolgarski delegaciji na razpolago, so tvorili vojaki in mornarji špalir. Bolgarska delegacija je prispela iz Kalafata v Crajovo s posebnim vlakom ob 10. dopoldne. Na železniški postaji so bolgarsko delegacijo pozdravili v imenu rumunske vlade pokrajinski kraljevi namestnik Sinian, v imenu zunanjega ministra pa šef protokola zunanjega ministrstva. Ob 12. je bilo v gradcu kraljevega pokrajinskega namestnika prvo zasedanje bolgarske in rumunske delegacije. Pri predstavljanju članov delegacij je govoril predsednik rumunske delegacije Kretanu, ki mu je odgovoril šef bolgarske delegacije Pomenov. Nato so bila izmenjana pooblastila.

Ob 13.30 je pokrajinski kraljevi namest-

nik priredil bolgarski delegaciji na čast kosilo, ob 17.30 pa je bil drugi sestanek.

Bolgarski tisk o pogajanjih

Sofija, 20. avgusta. e. Tisk posveča veliko pozornost pogajanjem v Crajovi med rumunsko in bolgarsko delegacijo o vprašanju južne Dobrudže. »Slovo« objavlja članek, v katerem pravi, da je rumunsko bolgarska konferenca logična posledica razgovorov v Sofiji in dodaja:

Plemenita misija, ki si jo je postavil vodja nemškega naroda A. Hitler se kaže danes v svoji izpolnitvi. Tudi to pot pošiljamo graditelju nove pravilne Evrope svoje pozdrave najtoplejšje hvalečnosti in iskrenega priznanja. V članku se nadalje poudarja, da se bo v Crajovi postavil začetek strani nove bolgarske zgodovine.

»Mir« objavlja telefonično poročilo svo-

jega dopisnika iz Rima, v katerem pravi, da bo bolgarsko rumunska konferenca morala trajati nekaj dni zaradi tega, da dokončno uredi precej zapletena finančna, tehnična, prometna, obmejna in administrativna vprašanja, ki pa vendar ne bodo take narave, da bi povzročila novo presenečenje ali odgoditev vprašanja vrnitve južne Dobrudže. Poročilo nadalje poudarja, da so se sedaj po predhodnem sondiranju vprašanja južne Dobrudže in postopku rumunske vlade teze rumunske vlade popolnoma približale bolgarski tezi.

»Mir« objavlja na prvi strani članek prof. Bobčeva, v katerem omenja fatalne pogoje, ki so bile napravljene v preteklosti samo zaradi tega, ker se ni postopalo hladnokrvno, pozorno in razumno, zato priporoča, naj se sedaj pokaže zadosti razumevanja in hladnokrvnosti.

Rumunsko madžarska pogajanja odgojena

Po dolgem posvetovanju v Turn Severinu sta se načelnika rumunske in madžarske delegacije vrnila v Bukarešto oziroma v Budimpešto po nova navodila — Rumunsko stališče: Vsaka naglica bi škodovala doseg pripravih ciljev

Bukarešta, 20. avg. s. (Stefani). V palači Bibescu v Turn Severinu sta se sinoči po dolgem posvetovanju vrnila načelnika rumunske in madžarske delegacije.

Turn Severin, 20. avg. e. Sinočnja seja rumunske in madžarske delegacije, ki se je pričela ob 20.30, se je nadaljevala proti vsakemu pričakovanju vse do polnoči, ko sta obe delegaciji zapustili palačo Bibescu.

Po živahni razpravi in razgovorih, ki sta jih imela oboje načelnika delegacij v dolgi in dramatični seji, je bilo sklenjeno, da načelniki madžarske delegacije odpotujejo še ponoči z vlakom v Budimpešto, madžarski poslanik, ki je tudi član delegacije, pa v Bukarešto, od koder naj bi obišče obvestila vladu v Budimpešti o položaju in kjer naj bi tudi stopil v stik s rumunskim zunanjim ministrom. Dokler se ne vrne, pa naj bi ostali člani madžarske in rumunske delegacije ostali v Turn Severinu in sicer na madžarski ladji »Sofija«.

V poučenih krogih izjavljajo, da so v zadnjem času, to je sinoči ob 21. v trenutku, ko se je pričakovalo zaključitev konference in razhod delegacij, zaradi česar

bi bila pogajanja prekinjena, iz Budimpešte prispela nova navodila. Ta navodila, kakor zatrjujejo, vsebujejo mnogo bolj pomirljivo noto, kakor so bile prvotne madžarske zahteve. Popuščanje Budimpešte spravlja v zvezi z vplivom iz Berlina.

Uradni komunikacije

Turn Severin, 20. avg. AA. (Stefani). Seja madžarskega in rumunskega zastopstva je trajala od 20.30 do polnoči. Po končani seji je izšlo tole poročilo:

Madžarska in rumunska delegacija sta imeli danes dve seji. Šef rumunske delegacije minister Valer Pop je na sejah orisoval stališče rumunske vlade, minister Hory, šef madžarskega zastopstva, je pa podal svoje pripombe. Oba delegata sta se nato zedinila, da bosta poročala svojima vladama, člani delegacij bodo pa še nadalje ostali v Turn Severinu. Dan prihodnjega sestanka se bo pozneje določil.

Madžarske zahteve

Budimpešta, 20. avg. s. (Reuter). Vodja madžarske delegacije za pogajanja z Ru-

munjo poslanik Hory je sinoči odpotoval iz Turn Severina v Budimpešto.

V madžarskih uradnih krogih označujejo rumunski protipredlog, ki predvideva odstopitev samo 4 okrožij v Transilvaniji, kot popolnoma nezadovoljiv. Po Reuterjevih informacijah zahtevajo Madžari od Rumunije odstopitev 14 okrožij.

Glavna skrb: opravičilo za odgoditev pogajanj

Turn Severin, 20. avg. e. Po včerajšnjem prijateljskem obedu na madžarski ladji »Sofija«, ki je potekel v dobrem razpoloženju, se je pričakovalo, da se bo seja, ki je bila napovedana za 17. vršila v enakem razpoloženju; toda na presenečenje prisotnih novinarjev, madžarske delegacije ni bilo ob napovedanem času, da si je bila rumunska delegacija že na svojem mestu. Nekaj minut po 17. pa je prispel madžarski polkovnik Ujcsasz z nekim madžarskim kapetanom, ki sta kratek čas ostala v sejni dvorani. Takoj nato se je ta kapetan nujno odpeljal v pristanišče, da poroča šefu madžarske delegacije. Črtir ure

pozneje se je namesto šefa madžarske delegacije pojavil madžarski poslanik v Bukarešti Bardosy in ostal v krajšem razgovoru s šefom rumunske delegacije. Ob 17.40 je rumunska delegacija zapustila poslopje in njen vodja Valer Pop je izjavil novinarjem, da je bila seja na prošnjo šefa madžarske delegacije odgojena na 20.30. Ta odgoditev spravlja v zvezi z brzotvarko, ki jo je šef madžarske delegacije Hory opoldne poslal v Budimpešto.

Takoj nato je šef rumunske delegacije Pop imel daljši telefonski razgovor z zunanjim ministrom Manolescom, katerega je obvestil o razvoju položaja.

V zvezi s težavami, ki so se spet pojavile v rumunsko-madžarskih pogajanjih, tukajšnji oficijelni krogi mislijo, da je bilo treba s temi težavami računati. Glavna skrb obeh delegacij je bila želja, da se najde formula za opravičilo odgoditve pogajanj, da bi se po kratkem odmoru pogajanja spet lahko nadaljevala. Ta skrb je v zvezi s prizadevanjem obeh strank, da vsaka na svoj račun v Berlinu in Rimu pokažeta dobro voljo in da odgovornost za odgoditev

sedanjih pogajanj zvalita druga na drugo. Oseba, ki je blizu rumunski delegaciji, je izjavila, da je treba računati z dejstvom, da imajo pri diplomatskih razgovorih vedno prednost gostje pred domačini. Kajti oni zbirajo momente, dajejo iniciativo za pogajanja ter določajo njih trajanje.

Neka rumunska odgovorna oseba pravi: Rumunija se zaveda, da sporazum glede naših in madžarskih interesov zahteva čas. To neopredeljeno morajo imeti pred očmi tudi Madžari in zaradi tega je potrebno, da se odločijo vsem čustvom v teh esih. Vsaka naglica v rumunsko-madžarskem vprašanju bi samo škodovala doseg pripravih ciljev.

Angleški glas o pogajanjih

London, 20. avg. s. (CZ.) »Times« komentira bolgarske in madžarske zahteve nasproti Rumuniji ter istočasno italijanski pritisk na Grčijo. List pravi, da morajo balkanske države same urediti svoje spore, biti složne ter tvoriti trdno fronto zunanemu svetu. Pravi prijatelji Balkana hočejo, da so balkanske države edine in močne.

Po angleškem umiku iz Somalije

Angleški tisk ne prikriva razočaranja, istočasno pa odobrava umik pred sovražnikovo premočjo

London, 20. avg. s. (Reuter). Večina današnjih angleških listov komentira v uvodniku angleški umik iz Somalije. Noben list ne prikriva razočaranja nad tem angleškim neuspehom, istočasno pa listi tudi poudarjajo, da so Italijani z osvojitvijo Somalije le malo pridobili v strateškem oziru.

»Daily Telegraph« pravi, da so Italijani pričeli z operacijami proti Somaliji pač zato, da utrdijo svoj prestiž na Blžnjem vzhodu. V vojaškem oziru ne predstavljajo osvojitve angleške Somalije zanje prednosti v nobenem smislu. Luke v Somaliji so neuporabljive kot mornariška oporišča, pa tudi za operacije na kopnem ali v zraku ne more služiti angleška Somalija v nobeni smeri kot oporišče.

Angleški listi izražajo obenem obžalovanje, da je morala angleška vojska prepustiti Italijanom lojalno domače prebivalstvo v Somaliji. »Times« opozarja, da je to prebivalstvo 60 let mirno živel pod angleško upravo.

Listi na odobravanje ukrep vojaških oblasti, ki so odredile umik angleške vojske. Opozarjajo, da bi bila slaba politika nadaljevat vojevanje, če vojna ekonomija zahteva uporabo četrte države. Brez misla bi bilo izpostavljati majhne angleške oddelke napadom sovražnika, ki je v veliki premoči.

Berlin, 20. avg. s. (DNB). Kancelar Hitler je poslal ob priliki italijanske zmage v Somaliji v svojem imenu in v imenu nemškega naroda sinoči italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju prisrčne brzojavne čestitke.

Letalski napadi na Aleksandrijo

Rim, 20. avg. s. (DNB). Italijanska letala izvajajo neprestano izvidniške polete nad

oporiščem angleške vojske mornarice v Aleksandriji. Stalno se ponavljajo tudi bombni napadi na angleško vojno brodogradilnico. Doslej so vržili italijanski bombniki na angleške vojne ladje pred Aleksandrijo že 7.000 bomb. Sedaj so ugotovila italijanska izvidniška letala, da so Angleži zaradi teh napadov premestili svoje vojne ladje iz Aleksandrije v manjših skupinah v druge luke na Blžnjem vzhodu.

Italijansko in angleško letalstvo v Vzhodni Afriki

Kairo, 20. avg. s. (Reuter). Po uradnih angleških podatkih je bilo v dosedanjem poteku vojne uničenih v Afriki okoli 200 italijanskih letal. Angleška letala so v tem času izvedla polovico več napadov na italijanske vojaške objekte nego italijanska letala na angleške. Angleške izgube so bile kljub temu neprimerno manjše nego italijanske.

Po angleških informacijah razpolagajo Italijani v Libiji s skupno 530 vojaškimi letali. Med temi je 190 modernih bombnikov in 120 novih lovskih letal. V Vzhodni Afriki imajo Italijani skupno 170 letal. Angleška letala na Blžnjem vzhodu so večinoma stari aparati, ki pa so se v dosedanjih borbah kljub temu dobro obnesli.

Egipt se bo branil

Kairo, 20. avg. s. (Reuter). Vodja vafistične stranke Alet Mahar paša je izjavil sinoči, da bo Egipt v primeru, če bi Italijani izvedli svoje grožnje in deželo napadli, storil svojo dolžnost ter se branil v skladu z angleško-egiptsko zvezno pogodbo. Mahar paša je dejal dalje, da je Egipt striktno nevtralen.

Angleži branijo v Egiptu samo svoje vojaške postojanke. Angleška zmaga v sedanjih vojni bi zagotovila Egiptu nacionalno neodvisnost.

Ameriško kanadska obrambna zveza

Ottawa, 20. avg. s. (Reuter). Kanadska vlada je sinoči imenovala vojaškega in mornariškega atašeja pri vladnih Zedinjenih držav. To je prvič, da pošlje Kanada vojaške atašeje v Washington. Za mornariškega atašeja je imenoval poveljnik kanadskega vojnega brodogradilstva v Pacifiku.

Washington, 20. avg. s. (Reuter). Finančni minister Morgenthau je sinoči odpotoval v neznan smeri v Kanado. Morgenthau ostane po uradnih informacijah v Kanadi 14 dni.

Zmede v Franciji

Berlin, 20. avg. s. (Tass). List »Danzi« ger Vorposten« poroča iz Vichyja, da grozi Petain-Lavalovemu režimu resna kriza, ter da postaja položaj v nezasedeni Franciji nevzdržen. Nove reforme francoske vlade so povzročile kaos v deželi. Po novi upravnici razdelitvi mnogi prefekti ne vedo, če so še v službi ali ne. Vladi v Franciji vozijo neredno, tudi v gospodarstvu je vse delo zastalo. Zlasti se čuti pomanjkanje bencina. Mnoga okrožja so prenapolnjena z begunci. List pravi, da vlada v Vichyju ne obvladuje položaja.

Tanger, 20. avg. AA. (DNB). Iz Rabata poročajo, da so na zahtevo vladnega komesarja pri vojaškem sodišču v Rioumu oblasti francoskega protokotora prijete bivšega prosvetnega ministra Zida Jeana Zeya, katerega bodo v najkrajšem času prepeljali v Francijo.

Milan, 20. avgusta. AA. (Stefani). »Popolo d'Italia« piše o zasedanju francoskega vrhovnega sodišča v Rioumu in pravi, da pade vojna odgovornost na vsi Francijo, saj je znano, da je francoski parlament s 543 glasovi, t. j. tako rekoč soglasno, aplavdiral Daladiera, ko je le-ta napovedal vojno. Židni komunistični poslanec,

ki se seje niso udeležili, so se vzdržali glasovanja. Takoj nato so komunistične poslanke preganjali, jih aretirali in obsojali na več let zapor, zato je zdaj jasno, da bi glede odgovornosti za vojno morali na Francoskem imeti vlogo sodnikov komunistični poslanci.

Položaj v Aziji

New York, 20. avg. AA. (Tass). »New York Times« poroča, da Anglija s pospešeno naglico utrjuje mejo med Birmanijo in Kitajsko. Tam postavljajo topništvo in protiletalske baterije zlasti pa v krajih severovzhodne Birmanije. Angleži izvajajo te ukrepe iz strahu pred morebitnim vdorom Japoncev skozi francosko Indokino v južnoazadno kitajsko provinco Junan. Kar bi dejansko pomenilo ogrožanje Birmanije.

New York, 20. avg. s. (Tass). Neka ameriška agencija javlja, da je bil med francoskimi oblastmi na otoku Martiniqueu in angleškimi zastopniki dosežen sporazum glede usode francoskega vojnega brodogradilstva pred Martiniqueom. Francoske vojne ladje zlasti nosilec letal Bearn bodo svoje posadke demobilizirale. Francoska letala na Martiniqueu bodo ostala na otoku za obrambo kolonije.

Cungking, 20. avg. s. (Reuter). Včeraj so japonski bombniki zopet ponovno bombardirali Cungking. Napadi so imeli doslej največji obseg. Velik del mesta so požari, ki so jih povzročile letalske bombe, popolnoma uničili. Med drugim je uničena tudi tretjina zapadnega dela mesta, ki prej še ni bil izpostavljen bombardiranjem.

Tokio, 20. avg. AA. (DNB). O včerajšnjem bombardiranju Cungkinga po japonskih letalih se je zvedelo, da so se vsa letala vrnila v svoja oporišča, ko so opravila svojo nalogo.

Velike poplave na Kitajskem

Peking, 19. avg. AA. (DNB). Silno deževje v zadnjem času je povzročilo velike poplode na Kitajskem. Poročila iz Hajfenga pravijo, da je narasla voda v reki Hoangho na mnogih krajih razdrila nasipe

in preplavila obširne pokrajine. Uničenih je okoli tisoč vasi in vsi poljski pridelki v teh krajih. Voda še zdaj stoji visoko. V nevarnosti je na stotisoče ljudi. Velikemu številu prebivalstva z obeh strani reke Hoangho se je v zadnjem trenutku posrečilo rešiti golo življenje. Iz poplavljenih predelov prihajajo ogromne trume beguncev, ki beže na varno. Kitajske oblasti smatrajo, da je pri tej poplavi izgubilo življenje mnogo ljudi. Obstoji nevarnost, da bo voda še bolj narasla in da se bo katastrofa še povečala.

Angleški otroci v Kanadi

Ottawa, 20. avg. s. (Reuter). V Kanado je dospelo na več parnikih večeraj okoli 700 otrok, ki so bili evakuirani iz Anglije.

Eksplodizije v Južni Afriki

Capetown, 20. avg. s. (DNB). V okolici Johannesburga se neprestano pojavljajo bombni napadi in eksplozije. Te dni je neka eksplozija, povzročena od bombe, razdejala 8 hiš in 15 trgovin.

Zaplenjena finska ladja

Heisinki, 19. avgusta. AA. (DNB) Kakor se izve so angleške oblasti zaplenile finsko ladjo »Matilda Torden«, ki je vzdrževala trgovski promet med Zedinjenimi državami in Pečengo: Ladjo so odpeljali v neko škotsko luko. »Matilda Torden« ima 6000 ton in je prevažala blago izključno za Finsko.

New York, 19. avg. AA. (Stefani). »New York Daily News« objavlja članek o politiki Zedinjenih držav na Daljnem vzhodu. V članku stoji med drugim, da mora biti politika USA v odnosu do japonske bolj realistična in da morajo Zedinjene države upoštevati japonske zahteve in težnje. List pravi, da morajo biti Zedinjenim državam jasni razlogi, zakaj se Japonska čimdalje bolj približuje državam osi Rim-Berlin.

Borzna poročila

Curib, 20. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 9.745, London 17.675, New York 439 — Milan 22.175, Madrid 40.—, Berlin 175.35.

Podnevi zatišje — ponoči napadi

Včeraj podnevi ni bilo večjih letalskih napadov, ponoči pa je bilo število napadov zelo veliko — Eksplozije na francoski strani Rokavskega preliva

London, 20. avg. s. (Reuter). Včeraj ni bilo nikjer nad Anglijo večjih letalskih napadov. Samo posamična nemška letala so izvedla nekaj bombnih napadov. Letalsko ministrstvo je sinoči javilo, da so bili v teku dneva sestrjeni skupno 4 nemški bombniki.

Ponoči in davi zgodaj so metala nemška letala bombe na severozahodno in južnozahodno Anglijo. Angleska letalska letala so takoj intervenirala in so prislila nemška letala, da so odvrkla bombe izven območja svojih ciljev.

London, 20. avg. s. (Reuter). Preteklo noč so izvedli nemški bombniki napade na Anglijo v mnogo večjem obsegu nego v teku včerajšnjega dneva. Število napadov je bilo zelo veliko, vendar se zdi, da so nemška letala napadala brez posebnega cilja. Največ napadov je bilo nad severno-zahodno Anglijo. Tu je bilo med prebivalstvom tudi nekaj žrtv.

London, 20. avg. s. (Reuter). Ob južno-zahodni angleški obali so sinoči opazili velike požare na francoski obali Kanala. Sila se so se tudi močne eksplozije. Domneva se, da so angleški bombniki zopet izvedli napade na nemške vojaške objekte med Boulogneom in Calaisom. Tudi davi so se eksplozije ponovile.

Berlin je imel po nevtralnih poročilih preteklo noč okoli polnoči letalski alarm, ki je trajal podolga uro. Sililo se je strljanje protiletalskega topništva.

Churchillova zahvala

London, 20. avg. s. (Reuter). Ministrski predsednik Churchill je poslal sinoči v imenu vojnega kabineta poveljstvu angleških bombnikov čestitke in zahvalo za uspešno izvedene napade zadnjih dni.

Nemci o angleških izgubah

Berlin, 20. avg. s. (DNB). Po uradnih podatkih je bilo v zadnjih 8 dneh do nedelje zvečer sestrjenih skupno 732 angleških letal. Istočasno so nemška letalska letala sestrelila nad Anglijo 96 zapornih balonov.

Nemški listi pripominjajo, da so te angleške izgube tako velike, da morajo povzročiti Angliji največje težave.

„Ljudsko orožje“

London, 20. avg. AA. (DNB). Pod naslovom „Peoples Arms“ (Ljudsko orožje) piše „Daily Express“, da se po boju za Rokav zavežeta boji za Anglijo. Želimo rekrutacijo novih vojakov za narodno obrambo, ki naj nadomestijo vojske na bojiščih v prekmorskih kraljih. Želimo civilno gardio v vsaki hiši, da se bo vsakdo na Angleskem navedil metanja granat. Želimo skladišča ročnih granat v vsakem kraju. Želimo, da vse dostojne zaprte delavnice začno izdelovati

granate in puške. Želimo, da se nezaposleni delavci, ki znajo ravhati v dinamitnem, seznanijo s trikom za ustavljanje tankov.

Švicarsko mnenje

Basel, 20. avgusta. s. (Reuter). »Basler Nachrichten« prinašajo poročilo svojega dopisnika v Londonu, ki pravi, da nemški letalski napadi preteklega tedna niso dosegli prevelikih uspehov in niso izčrpali angleškega letalstva. Tudi morala angleškega prebivalstva s temi napadi ni bila prizadeta. Delo v vseh obratih je teklo normalno dalje.

Švedska poročila

Stockholm, 20. avg. s. (DNB). Švedski listi poročajo iz Londona, da je bil v angleški prestolnici preteklo nedeljo trikrat letalski alarm. Za dalje časa je bil ves promet v Londonu popolnoma ustavljen. Švedski novinarji javljajo, da nemška letala niso poškodovala samo letališča Croydon, temveč tudi važne industrijske objekte v londonskem območju. Poročevalec lista »Svenska Dagbladet« javlja, da si je hotel ogledati poškodbe, ki jih je povzročil napad v Croydonu. Na poti tja pa so ga kljub vsem uradnim legitimacijam varnostni organi dvakrat aretirali kot vohuna in končno mu ni bilo dovoljeno, da si ogleda Croydon.

Ameriška sodba

New York, 20. avg. s. (Tass). »New York Herald Tribune« objavlja mnenje ameriškega letalskega strokovnjaka, ki pravi na podlagi poročil ameriških opazovalcev v Angliji, da nemški letalski napadi na Anglijo potiskajo angleško letalstvo vedno bolj v defenzivo.

Nemško letalstvo je v bojih nad Anglijo v številnih premoči 5 : 3. Da je premoč na nemški strani, kaže dejstvo, da se letalske bitke odigravajo nad Anglijo, ne pa nad Severno Francijo Belgijo ali Nizozemsko. Res ima nemško letalstvo v bitkah nad Anglijo dvakrat več izgub nego angleško, toda to je za napadajočo stran normalno. Pri tem pa je treba upoštevati, da Nemci uporabljajo pri napadih na Anglijo samo eno tretjino ali eno četrtino svojega letalskega osebja prve linije. Vselej je v akciji samo okoli 1000 letal, tako da si ostali letalci lahko privoščijo počitek. Na drugi strani pa morajo angleški lovci brez predstave v boj, običajno celo po dvakrat na dan. Ameriški krogi izražajo mnenje, da v primeru poraza v sedanjih letalskih bitkah tudi angleško brodogradnja ne bi mogla preprečiti nemške invazije Anglije.

Vojasli strokovnjak lista »New York Herald Tribune« Elliot pravi, da bodo mo-

ral Angleži izvesti močan protinapad s svojim letalstvom, da parirajo nemške napade. Edino pomoč ameriških letal lahko zadostno podpre Angleže. Poostrena nemška blokada Anglije skuša preprečiti ameriško pomoč.

»New York Times« pravi, da je položaj Nemčije v letalskih bitkah in napadih v toliko boljši od Anglije, ker so vojaški objekti v Angliji zgoščeni na manjšem prostoru, medtem ko so v Nemčiji raztreseni preko velike površine ter jih je zato težje napasti. Od sedanjih letalskih bitk zavisi že končni izid vojne.

New York, 20. avg. s. (Reuter). Znani ameriški novinar Knickerbocker komentira nemške letalske napade na Anglijo ter pravi, da so po mnenju nevtralnih opazovalcev poročila angleškega letalskega ministrstva o rezultatih bitk ne samo tžna, temveč da so celo angleške uradne cenitve vzete prenizko. Knickerbocker pravi, da bodo morali Nemci pravi kmalu priti k odločnemu napadu na Anglijo, ker bi ob dosedanjem obsegu svojih izgub ne izdržali letalske ofenzive več nego 6 tednov.

Berlin, 20. avg. s. (Stefani). »Deutsche Allgemeine Zeitung« navaja mnenje ameriškega vojaškega strokovnjaka, ki pravi, da je po zadnjih letalskih bitkah položaj za Anglijo kritičen. Isto mnenje prevladuje tudi v ameriških uradnih krogih. Mislijo, da je prav zato predsednik Roosevelt sklenil obrambni sporazum s Kanado, ker v Ameriki vedo, da Anglija Kanade v sedanjem položaju ne bi mogla več braniti.

Nemški predlog irski vladi

New York, 20. avg. (Tass) e. »Associated Press« javlja, da je Nemčija poslala irski vladi uradni predlog o izključitvi irskih ladij iz totalne blokade. Tajnik predsedniške irske vlade je ob tej priliki izjavil: Nemški predlog bomo takoj bročili. Nemški pristojni krogi pripominjajo, da Nemčija pričakuje protipredlogov od De Valere.

Rumuni pozdravljajo nemško blokada

Bukarešta, 20. avg. AA. (DNB). V zvezi s splošno blokado Anglije je rumunska vlada prepovedala rumunskim ladjam pluti pod rumunsko zastavo v tistih vodah, ki jih je Nemčija proglasila za nevarno območje. Blokada sama rumunske politične kroge zelo zanima. Tako pišejo listi, da se Angleži ne morejo uspešno upirati, ker je 80% njihovega živeža odvisnih od uvoza. »Ordinea« pravi, da je Anglija navedla v svojo listino past. Nemško blokada je treba pozdraviti, ker je zmorna skrajšati vojno in tako ustrezno željam vsega človeštva.

Angleška zahvala Portugalski

London, 20. avg. s. (Reuter). Mornariški minister Aleksander je poslal portugalski admiralteti zahvalno brojavko, ker je portugalski rusilec rešil 30 mož posadke angleške petrolejske ladje »British Fame«, ki je bila 12. avgusta potopljena v bližini Azorov. Portugalski rusilec je odšel brodomcem na pomoč z Azorov ter je rešil mostvo iz dveh rešilnih čolnov.

znamenujemo silno močan razvoj naše duhovne kulture. Takrat je bil narod razumevan kot duhovna, a ne kot politična, državna enota.

Francoska revolucija je razklala pojmovanje narodnosti v dve diametralna nasprotujoči si gledanja. Slovenci smo se vse preveč krčevito oklepali prvega konzervativnega stališča, ki je smatralo, da mora biti vse narodno tudi znanstveno, nesodobno ter obvarovano pred modernim idejnim in civilizacijskim razvojem. Tipični primer tega narodnostnega konzervativizma so bili ruski slovanofili, ki so se borili proti Petru Velikemu radi njegovega pospeševanja zapadnoevropske kulture v zaostali Rusiji. Tudi med Slovenci je močno razširjen škodljiv narodnostni konzervativizem.

Temu nasprotno stališče je pojmovanje narodnosti kot ga je rodila francoska meščanska revolucija. Fasniti, politično nerazglabani, zostali in zapostavljeni narod je treba predvsem politično razglabati ter mu dati pravico samoodločbe v novem političnem in socialnem redu. Narodna enota aktivne politične volje sme in mora odločiti o svoji politični bodočnosti. To naziranje je kmalu zajelo vso Evropo ter je v 20. stoletju dalo novo narodnostno in državljansko lice.

V današnji vojni dobi se je nepričakovano hitro razrušil francoski način dojemanja narodnosti. Pred nas stopata dva nova sistema, to je sovjetsko pojmovanje enakopravnih narodnih enot v skupni socialistični federaciji ter narodno-socialistično pojmovanje integralnega nacionalizma, ki zanika liberalizem na gospodarskem, pravnem in verskem področju, uvažajoč tako totalitaristno enotne radikalne narodne volje za ekspanzijo nazven radi ustvaritve velikega evropskega imperija.

Slovenci smo še vedno nerazglabani ter narodnostno premalo izkristalizirano jasno in zavestno usmerjeni, zato so nas veliki dogodki vedno presenetili neprivrženo. Naša narodnostna žilavost levira iz stare nepovezanosti našega narodnega programa s splošnimi socialnimi in gospodarskimi problemi. Kdor hoče ustvariti notranjo narodno trdnost, mora pokazati konkretno rešitev vseh važnih življenjskih vprašanj, ki vsemirajna naš narod.

Tradicionalna pesimnost nas v bodoče ne sme ovirati. Tudi razni svetovni nazori ne smejo s svojim fanatičnim presojanjem narodnih in mednarodnih problemov škodovati naši narodnostni dozoritvi. Napadno in velik greh je tudi, če se poslužuje narodnostna politična stranka kot demagogičnega sredstva v gonji proti ostalim, v drugih strankah organiziranim Slovincem.

Namesto dosedanjega romantično-kulturnega pojmovanja narodnosti, moramo v bodoče širiti in pustiti sori politično-ljudsko pojmovanje, narodnosti, ki nam bo razglabala narodne množice v naprednem smislu narodnostnega gledanja.

Temu predavanju je sledila učiteljica plemenite šole in znana publicistka Vode-

tova s svojimi predavanjem o učitelju kot socialnem delavcu. Sodobnost nalaga učitelju prav posebno težko in svojevrsne naloge. Predvsem zahteva od njega socialno človeško in pedagoško usmerjenost, ki ga sili, da se zavestno usmeri na delo med ljudstvom ter ga s spoznanjem in z rešno voljo vrti v progresivni smeri.

Učiteljsko obniti potrebo samolobrazbe ter je tudi z raznimi akcijami, pokreti, tečaji, sešanki, predavanji, diskusijami in knjižnicami vrti in to v mnogo večji meri kot kateri koli drugi stan. Da bi pa to delo samolobrazbe ne bilo neprodno trošenje energij za malovredne zadeve ter tavanje po stranskih, krivih poteh je učitelju potreben predvsem študij sociologije. Ta študij mu bo omogočil pravilno gledanje ter razumevanje študija socialnih in ekonomskih razmer v svojem službenem kraju, kakor tudi smotno socialno-gospodarsko vzgojo ljudstva.

Današnje šolo imenujemo splošno življenjsko šolo. S tem hočemo poudariti, da

naj temelji v življenju otrokove domačije, ki jo pa seveda mora učitelj dobro poznati. Tako bo mogoča strnjena in samodelavnost v šoli radi vzgoje za življenje.

Predavateljica je razvila še zgodovino učiteljskih samolobrazovalnih akcij ter dajala konkretna navodila predvsem učiteljem za izvenšolsko socialno delo na vasi, omenjajoč in priporočajoč pri tem pred desetimi leti sestavljene, a do danes še ne očitovljene smernice Kluba prijateljev vasko kulture ter programatično raziskovanje slovenskega konkretnega otroka po navodilih Učiteljskega pokreta mladih učiteljev.

Po vseh predavanjih se je razvila živahna diskusija, ki je razglabala in osvetlila še marsikatero zanimivo mesto, mnogo pa jih je radi pomanjkanja časa ostalo posebnosti pri zadnjem predavanju neresenih, a se bodo najbrž spoznala ob Jurčičevem slišen predavanju, ki bo danes poldne ob 15. uri.

SŠ—

Tat okradel prijetega vlomilca

V Mostah so ljudje zasačili nevarnega vlomilca

Draga Beniča iz Josipdola

Ljubljana, 20. avgusta

Ko se je v nedeljo malo pred polnočjo vrnil Močan R. iz kina domov, je prenešen opazil, da je njegovo stanovanje razsvetljeno. Pospešil je korake in komaj je prišel na dvoršče, ko mu je vsa razburjena prihitela naproti neka sorodnica in mu povedala, da je bil v hiši vlomilec. Pravi, da je odnesel kovčeg z razno obleko in perilom in da je pobegnil na cesto. R. se je seveda takoj obrnil in stekel na ulico, kjer je zagledal bežečega tatu s kovčgom. Hitro jo je ubral za njim in prišel se je divji lov. Preganjalec je s kričanjem opozoril na bežečega vlomilca druge ljudi na ulici, ki so mu pomagali preganjati ga in v neki stranski ulici se je vlomilec res onemogočil. Popreje je kovčeg z ukradenimi predmeti že vrget proč in so ga našli šele po daljšem iskanju.

Vlomilca so preganjanci izročili stražniku, ki ga je odvedel na policijo. Tam se je izkazalo, da je vlomilec 25letni Drago Benič, brezposelni delavec, doma iz Josipdola, ki pa živi že kakih 10 let v Ljubljani. Benič, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi izgovorov in nasilstva, je odkrito priznal, da je vlomil v stanovanje. Komaj pa je priznal ta vlom, je prihitel na stražnico neki drugi Močan, ki je tudi povedal, da je bilo vlomljeno v njegovo

stanovanje. Med pripovedovanjem se je ozrl okrog in naenkrat vzkliznil: »Oh, pa prav ta-le je bil! Saj ima na glavi moj klubuk...! Benič, ki je prvi vlom gladko priznal, je pa zanikal vlom v drugo stanovanje. Seveda mu to ni pomagalo, ker je imel na glavi izdajalski klubuk. Med zasliševanjem se je izkazalo, da je v drugem stanovanju odnesel za okrog 1100 din obleke, ki jo je skrivil v travl ob železniški progi za Lasanovo gostilno v Tovarniški ulici, pri njem pa so našli tudi dva ključa, šečeto za manikiranje nohtov in polne žepce orehov. Benič je slednji priznal, da je zagrešil v Mostah še tretji vlom, ni pa mogel navesti, kje je vlomil.

Naslednje jutro so Beniča še enkrat zaslišali in je vlomilec povedal, da je snoval še nekaj vlomov, pa so ga prišli. Takoj je bil tudi pripravljen pokazati skritiše vlomilškega plena ob železnici in so ga res v spremstvu stražnika poslali tja. Komaj pa je včeraj jutraj prišla policijska patrola z uklenjenim Beničem na označen kraj in pričela iskati skrito blago, so že prihiteli sedeže in povedali, da je nekdo malo prej nekaj vzel iz trave in stekel proti mestu.

Izkazalo se je, da je tat okradel vlomilca in prav na lahek način prišel do plena, ki ga bo skušal najbrž čim prej spraviti v denar. Benič bo izročen sodišču.

Še »malo« dežja

Ljubljana, 20. avgusta

Doslej smo čakali, da se začne poletje in zdaj se, da smo vendar dočakali — jesen. Kakor domnevamo, so današnji nalivi samo lep uvod v deževno jesen.

Letos, ko vsi tako radi tožimo, da pogosto niti ne vemo nad čem, se vsaj kmetje niso mogli pritoževati nad sušo. Nekateri so napovedovali, da se bo začelo suho vreme avgusta ter da bo jesen zelo lepa, več mesecev brez dežja. Julij je bil hladen, kakor da se je jesen že začela, zadnji tedni avgusta so pa bili še precej lepi, a prave poletne vročine še vedno ni bilo. Čudili smo se, da ni deževalo tako dolgo in mislili smo, da so se začele napovedi amaterskih vremenslovcev uresničevati. Ponoči smo pa vendar zopet dobili »malo« dežja.

Zelenjadarji, ki so morali zadnje dni že zalivati solato, so davi ugotovili, da je bilo dežja za prvo solico dovolj. Liti je začelo ob prvem jutrnjem mraku. Kako silni so bili nalivi, spredvidmo že po tem, da so v Ljubljani do 7. namerili 25,9 mm dežja. Ponoči je torej padlo že toliko dežja, kolikor ga ni pogosto niti, če je deževalo ves dan.

Dopolodne so se pa še vedno zgrinjali nad mestom temni oblaki in lilo je skoraj brez predskovov. Oblaki so bili tako gosti in črni, da je bilo vse dopolne v mestu mrarno in v uradih in drugih lokalih so morali prikriti luči.

Dopolodne so se začele naraščati vode, mnogo bolj pa bodo narasle popoldne: Ljubljana navadno začne močnejše naraščati šele čez 6 ur po nalivih.

Kmetijska šola na Grmu

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto v začetku novembra. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po pet mesecev. To zimo, ki pride, bo II. tečaj zimske šole. Letos se torej sprejemajo učenci samo v letoletno šolo.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (Internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se priidni, dovolj nadarjeni sinovi kmetijskih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Svojerodno spisanje prošnje, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu čim prej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Prošnji je priložiti:

1. Kratki list.
2. Domovnico.
3. Zadnje šolsko spričevalo.
4. Spričevalo o nravnosti tistih prosilcev, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake šole.
5. Izjavo staršev o banovinskih plačah (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja (šolnino). Zavežati se morajo tudi, da bodo plačevali šolnino do konca šolskega leta, če bi sin ali varovanec brez upravičenega varoka predčasno zapustil zavod.
6. Tisti, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo stipendijo (podpomo) iz javnih sredstev, morajo priložiti obvezno izjavo (banovinski kolek za 4 din) staršev ali varuha, da bo njih sin odtodno varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev.
7. Uradno potrdilo občine: 1. Koliko je posestvo veliko (v ha); 2. kolikšen je predpis direktnih davkov; 3. število družine, posebej, koliko je še nepreskrbljenih otrok in eventualne druge družinske razmere; 4. koliko redijo konj, goveje živine, prašičev?

Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovenščine in računanja.

stva. Hkrati se preliše njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbina znaša od 350 do 100 din, po premoženjskih in družinskih razmerah prosila, in se plačuje mesečno v naprej. Prošilec za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 6. navedeno obvezno izjavo in pod 7. navedeno obšolsko potrdilo o veliki posesti v višine letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

UDELEŽBA ORGANIZACIJ PRI ODKRITJU SPOMENIKA VITEŠKEMU KRALJU ALEKSANDRU I. ZEDINITELJU.

Ponovno opozarjamo, da je neobhodno potrebno, da vsa društva, organizacije, zveze, udruženja, korporacije itd. javijo podpisano obdoro svojo udeležbo pri odkritju spomenika do 25. t. m. s tem, da mu sporoče: imena svojih predstavitev na slavnostnem prostoru (največ po tri osebe), če nameravajo počastiti spomin Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja s poklonitvijo venca, če bo imelo zastopstvo prapor ali zastavo s seboj in na kateri naslov naj se pošljejo izkaznice za predstavitelje na slavnostnem prostoru. Vse priprave so v teku, podoben spored bo v kratkem objavljen.

Poslovne ure odborne pisarne so vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 19. v društveni pisarni pododbora Udrženja rezervnih oficirjev, Kongresni trg 1-11, telefon 33-60.

Delovni odbor za odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani.

Boleznica

KOLEBAR

Danes: Torek, 20. avgusta: Bernard

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: zaprto

Kino Sloga: Tiger Arizona

Kino Union: Božji milini

Kino Šiška: Kariera

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9,

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnayer,

Sv. Petra cesta 78.

Iz Maribora

— Z motočnim kolesom sta se ponesrečila 18letni trgovci z Javornika pri Sv. Ožaltu v Dravski dolini Matija Čas in Josip upravitelj Ivan Bregar, ki se je peljal z njim proti Javorniku. Na ostrem ovinku blizu Selnice sta se oba prevrnila in dobila poškodbo po vsem telesu. Čas ima globoko rano na desni nogi, Bregar pa poškodbo na desni nogi v stegnu. Reševalci so oba prepeljali v mariborsko bolnico.

— Silna ploha se je vili davi okrog 7.45. Vmes je močno grmel in treslalo. Močan naliv se traja.

— Iz davčne službe. Na lastno prošnjo je bil upokojen šef davčne uprave v Mariboru g. Jože Sever. Za novega šefa davčne uprave je imenovan višji davčni kontrolor Marjan Obersnu.

SPORT

— Slovenska kolesarska zveza vabi vse svoje odbornike na redno sejo, ki bo jutri (sreda) ob 20. v navadnih prostorih. Ker se bo razpravljalo o udeležbi naših dirkačev na skorajšnji etapni vožnji po Južni Srbiji ter še o drugih važnih vprašanjih, naj se seje udeležijo brez izjeme vsi odborniki. — Predsednik.

Zanimiva predavanja na pedagoškem tečaju

Število udeležencev narašča — Aktualna pedagoška, narodna in socialna vprašanja — Povezanost z narodom

Ljubljana, 20. avgusta

Pedagoški teden, ki se je začel včeraj v Delavski zbornici pomenja resni samolobrazovalni dogodek slovenskih pedagogov ter se vrti ob splošnem zanimanju naših vzgojiteljev in javnosti. Še vedno se prijavljajo novi tečajniki ter je število navzočih poskočilo skoraj na 250. Brzjavne pozdrave je poslal tudi predsednik sekcije meščanskošolskih učiteljev, ravnatelj Anton Fakin.

Včeraj je bil kot prvi predavatelj na programu profesor učiteljske šole in privatni docent dr. Slavko Gogala. V lepem in čustveno dojetno razvijanju je podajal svoje pedagoške misli k sodobnemu prizadevanju pedagogov.

Za čim pravilnejšo vzgojo naše mladine so odločilnega pomena vzgojiteljevi odnosi do življenja ter do vseh soljudi, ki jih srečuje v življenju. Posebno važni so tudi socialni odnosi pedagoškega človeka, ki so ozko povezani in odvisni od gospodarskih momentov.

Nekot je normativna pedagogika dolžna vzgojni smoter, a vzgojitelju je dajala pravico absolutnega gospodarja nad učencem. Danes se uveljavlja psihološka pedagogika, ki daje pretežno važnost na psihološka dejstva v učenju, vzgojitelju in v pisani sredini, ki vztrajno in brez prestopa vpliva in oblikuje doraščajočega učenca. Vzgojiteljev odnos do učenca ni torej več normativno urejen, ampak je odvisen od pravilnega vzgojiteljevega pojmovanja in dojemanja vzgojnih situacij.

Tako doživlja, daje in prenaša pedagoški človek življenjske vrednote na drugo osebo, ki v resničnem občutju notranjega bogatenja s hvaležnostjo sprejema in doživlja.

Sodobna pedagoška stremjenja nam bodo tako v skladu s duhom časa omogočila vzgojiti novega človeka, ki bo predstavljal avtonomno, socialno čutečo osebnost.

V ponedeljek popoldne je predaval docent dr. Zwitter o državljanski in narodni zavesti. Za njegova zanimiva in važna izvajanja je vladalo izredno zanimanje. Predavatelj je podal definicijo narodnosti ter prikazal njen razvoj in spopolnjevanje skozi prvo polovico 18. stoletja, v spomini narodov ter do danes, ko se ruši francoski sistem narodnostnega gledanja in pojmovanja ter se poraja novi v dveh različnih oblikah.

Tudi narodi rastejo, se razvijajo, padajo in vstajajo v nove, mlajše in sveže narode. Tudi pri narodih poznamo adaptiranje tujcev. Različno je pojmovanje narodnosti v stari antiki, mestni državi ali v despotisti, absolutistični srednjeveški državi, zopet drugače v prvi polovici 18. stoletja in po francoski revoluciji in zopet drugače je danes v Zvezi sovjetskih socialističnih republik ali v narodno-socialistični Nemčiji.

Od prvotne definicije narodnosti z raznimi skupnostnimi znaki prihajamo v 18. stoletju do novega pojmovanja narodnosti v posebnih duhovnih in materialnih kulturah. To posebno kulturo in ta posebni značaj naroda je treba odkriti in razvijati. Tudi Slovenci smo začeli po duhovni jezikovni povezanosti razvijati svoj jezik do ene populnosti, ki ga je dvignil v krog evropskih kulturnih jezikov. Narodni preporod sredi 18. stoletja, je dal malo manj kot v 100 letih Prešernove poezije in nato pa za-

F

Potrtega srca javljamo tužno vest, da nas je v torek 20. avgusta zjutraj naša nadvse ljubljena soproga, dobra mama, sestra, sestrična, svakinja in teta, gospa

Zrimšek Minka, vdova Potokar roj. Anžič

po dolgi in mučni bolezni, previdna s tolažili svete vere, za vedno zapustila.

Nepozabno pokojnico spremimo na njeni zadnji poti iz mrliške veže splošne bolnice jutri v sredo 21. avgusta ob 4. uri na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanjo vas.

DNEVNE VESTI

— **Kralj bo ter 12. otroku železniškega delavca.** V vasi Ključ blizu Zagreba živi kinet in železniški delavec Ivan Filipič, ki se mu je rodil te dni dvanajsti otrok in deseti sin. Obral se je s prošnjo na kralja Petra II., da bi kumoval njegovemu desetemu sinu. Prošnja je bila uslišana. Viskoka bo tera je zastopal pri krstu podpolkovnik Janko Janković, ki je izročil v kraljevemu imenu staršem za krščena zlatoto veržico s križcem, dukat in 2000 din.

— **Nov pravilnik o notranjem prometu.** Včeraj se je pričela v Splitu konferenca zastopnikov vseh železniških ravateljev. Prisostvujejo ji tudi zastopniki ravnateljstva pomorskega prometa. Konferenca bo trajala več dni. Na nji bo proučen osnutek novega pravilnika o notranjem prometu.

— **Zvišanje draginjske doklade železniških staropokojencev.** Te dni se je mudil v Beogradu predsednik Zveze staropokojencev državnih železnice M. Kis. Posredoval je v ministru glede zvišanja draginjskih doklad železniških staropokojencev. Zvedel je, da ministru pripravljajo uredbu, po kateri bodo zvišane pokojnine staropokojencev.

— **Anketa o odkupu pšenice.** Napovedano je bilo, da bo danes sklicana konferenca zastopnikov Prizade, direktorja za prehrano in drugih pristojnih ustanov ter gospodarskih organizacij. Na konferenci bi naj sklepali o odkupu pšenice nove žetve ter o preskrbi s pšenico, odnosno moko krajev v vsej državi. Zaradi maksimiziranja cen pšenice brez popolnega soglasja nekaterih gospodarskih organizacij je nastal na tržiških kočljiv položaj. Nekatere ustanove kupujejo pšenico po višjih cenah kakor so bile maksimirane in baje bo predloženo vladi, naj bi cene legalizirala, to se pravi določila višje maksimalne cene.

— **Žitna skladišča za Slovenijo.** Nedavno smo poročali, da bo po vsej državi sezidanih okrog 90 žitnih skladišč, ki bodo vsebovala po 50 vagonov žita. Po poročanju bi morala ta skladišča biti uporabna že letošnjo jesen, da bi v njih shranili dovolj živeža do prihodnje letine. Slovenija bo dobila 6 žitnih skladišč, tako da bo njihova kapaciteta znašala 300 vagonov žita. Vsako poslopje bo veljalo od 800.000 do 400.000 din, tako da bodo skupni stroški znašali okrog 2 milijona din.

— **V prejšnjem stoletju je bila moda,** da so bila stanovanja natrpana z razno nepotrebnostjo. Sedaj pa mnoga stanovanja izgledajo kot izpropana, ker z vseh strani prostore le prozračno polnijo. Tudi to ni prav. Na Ljubljanskem velesejmu, od 31. avgusta do 9. septembra, bo razstavljenih mnogo kresnih ter hkrati priročnih izdelkov, ki v modernem stanovanju poživljajo učinkovito.

— **Opisane domače solane.** Poraba soli v naši državi znaša na leto okrog 150 milijonov kg, produkcija naših solarnih pa 75.000.000 kg. Polovico porabljene soli moramo torej uvažati. Uvažamo jo iz Turčije, Rumunije, Nemčije, Tunisa in Egipta. Zato se zdi nerazumljivo, zakaj ne povečajo produkcije soli naših solarnih. Z malo preureditve bi lahko povečali produkcijo soli v Kriki, da bi bila izkoriščena kapaciteta solarne površine, tako da bi nam soli ne bilo treba več uvažati. Vsaj morske soli bi nam ne bilo treba uvažati, ker bi je lahko pridobivali v Dalmaciji toliko, da da bi je bilo dovolj celo za izvoz. Toda nemestu, da bi čim bolj izkoristili domače solarne, delo v njih postopno omejujejo, n. pr. v Stonu in Pagu.

— **500 pasem golobov je na vsem svetu.** Od najmanjše do največje, katerih zastopniki so tudi rimljani in florentinci. Mladici teh vrst dosežejo konec četrtega tedna že težo pol kg. Golobje meso priporočajo v uživanje težkim bolnikom. Te vrste golobov lahko vzrejamo v tako zvanih voljerah, t. j. v zaprtih ogradah, kakor fazane, samo da jim nudimo dovolj krme in pijače. Tudi je gojenje golobov v takih ogradah za rejce bolj pripraven, kjer lahko iz neposredne bližine nadzoruje vso rejo. Ta način reje golobov je prav pripraven za one ljubitelje malih živali, ki imajo neprijetne sosedje. Na razstavi malih živali in produktov, ki bo v okviru jesenskega Ljubljanskega velesejma od 31. avgusta do 9. septembra, bodo imeli ljubitelji golobov priliko seznaniti se z vsemi vrstami golobov, ki jih goje naši rejci.

— **Hrvatska dobi novo hidrocentralo.** Hrvatski inženjerji pripravljajo graditev velike hidrocentralne za izkoriščanje vodne sile potokov Ličanske in Lotvarke. Hidrocentrala v Vinodolu bo imela dve turbini po 36.000 k.s. Njena kapaciteta bo znašala 217.000.000 Kw ur na leto. Ta električna energija bo zadostovala za vso banovino Hrvatsko, Z delom omrežja bodo znašali stroški 130.000.000 din. To bo največje česedanje javno delo na Hrvatskem.

— **Celo mnogi naši kadilci ne vedo,** da rase v Jugoslaviji najboljši tobak in da ljubljanska Tobakna tovarna slovi pred vsemi drugimi v državi. Za Ljubljanski velesejem, od 31. avgusta do 9. septembra, bodo na razpolago specialne izvrstne, tako imenovane izločene cigarete Vardar in Drina po ceni za navadne cigarete teh vrst.

— **Hrvatski poštni zvezničniki za decentralizacijo poštne službe.** V nedeljo je bil v Zagrebu občni zbor Zdrženja poštinih zvezničnikov banovine Hrvatske. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri se med drugim zahteva decentralizacija poštne, telefonske in brojavne službe v naši državi s tem, da pridejo poštne službenice v banovini Hrvatski popolnoma pod kompetenco banke oblasti. Hrvatski poštini zvezničniki zahtevajo tudi nov poštni zakon. Država naj zgradi za poštne službenice stanovanjske hišice, ki bi jih odplačevali za najemino. Čisti dobiček od poštne službe naj se porabi za izboljšanje poštne službe same in gmetnega položaja poštarjev.

— **Okrog 40.000 gledalcev na sinjski alki.** V nedeljo je bila v Sinju že 225-tič prirejena tradicionalna sinjska alka, kateri je prisostvovalo okrog 40.000 gledalcev. Nastopilo je 19 alkarov in zmagal je Ante Bereza.

— **Robidov enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti.** Ljubljana, Trnovska ul. 15 vpisuje učence za šolsko leto 1940-41. dnevno od 8. do 12. ter od 3. do 6. zvečer. Ob nedeljah in praznikih samo dopolne. Telefon 40-48.

— **Izlet SPD v Kamniške planine priredi.** Osrednje društvo SPD v času od 31. t. m. do 3. septembra. Izlet v skupini planincev in pod vodstvom je prav prijeten zlasti za tiste, ki sicer nimajo primerne družbe za poset naših planin. Odhod iz Ljubljane je v soboto z vlakom ob 16.10 proti Kamniku tako, da prispejo udeleženci tega dne do večera v Dom v Kamniški Bistrici. V nedeljo jutraj odhod skozi doline Bele čez Presedlaj na Ostroico in do večera v koči v Jermanovih vrati. Naslednji dan je določen za pot mimo Brane in Skute do Korškega sedla in za poset Grinjavca. V torek 3. septembra gredo izletniki čez Kalško goro in Greben na Kravace ter se zvečer pripeljejo z avtobusom iz Cerklj nazaj v Ljubljano. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4/I. Pri prijavi mora vsakdo izročiti svojo člansko izkaznico SPD.

— **Nemščina in italijščina v hrvaških srednjih solah.** Ban banovine Hrvatske dr. Subašić je podpisal v nedeljo odlok, s katerim se uvede na srednjih solah z začetkom šolskega leta 1940-41. pouk nemščine in italijščine. Na klasičnih gimnazijah se bo poučevala nemščina od 1. razreda, italijščina pa od 5. razreda dalje, na realnih gimnazijah pa nemščina od 1. 2. in 3. razreda, italijščina odnosno francosčina ali angleščina od 3. razreda, na učiteljskih nemščina ali italijščina od 1. razreda, na mesečinskih pa tudi nemščina ali italijščina od 1. razreda.

— **Izlet na Kravace priredi Slovensko planinsko društvo.** Osrednje društvo v Ljubljani v nedeljo 1. septembra t. l. v tem času je najprikladnejši izlet v ta gorski predel. Iz Ljubljane bo odšel v nedeljo ob 6. uri jutraj poseben avtobus izpred evangelijske cerkve na Gosposvetski cesti. Peljal bo do Sangrađa pri Cerkljah, ki je najprikladnejše izhodišče za vzpon na Kravace, skozi Stiško vas, mimo Sv. Ambroža in dalje čez Krizko planino od Doma na Kravacu, ki stoji na razgledni točki na višini 1700 m. Izletniki bodo imeli šest ur časa za bivanje na Kravacu ali za izlete v okolico Kravaca. Ob 19. uri bo odšel avtobus izletnike nazaj v Ljubljano, kamor prispejo ob 20. uri. Prijave sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 4/I. Voznina za člane SPD znaša samo 18 din. Planinci, hitite s prijavi, da dobite svoj sedež v avtobusu.

— **Pomanjkanje moke in kruha v Novem Sadu.** Novi Sad leži sredi rodovitne pokrajine, kjer se pridelava mnogo žita. Letos je pa bila letina v naših žitrodnih krajih slaba in zato je začelo pomanjkanje moke in kruha. V Novem Sadu je bila v nedeljo konferenca zastopnikov mestnega poglavarstva, pekov in mlinarjev. Ugotovljeno je bilo zelo težak položaj zaradi pomanjkanja moke. Mlini ne morejo obratovati, ker nimajo zaloga žita. Nekateri peki so izjavili, da bodo zadostovale zaloge moke samo še za nekaj dni. Treba bo torej podražiti kruh odnosno moko. Zastopniki mestnega poglavarstva so pristali na podražitvi kruha v Novem Sadu na 3,75 din. Mlinarji bodo dali pekom še nekaj moke, da ne ostane Novi Sad brez kruha.

— **Uradno odobreno zvišanje cen.** Banška uprava dravske banovine je odobrila tvrditi A. Šarabon v Ljubljani, da sme prodajati v prodaji na debelo žitno kavo pražene žika po 6,20 din/kg. Zlatorog navadno mlo po 14 din, zlatorog terpenitno mlo po 15 din/kg. Pri takojšnjem plačilu se mora odobriti na cene 1% skonta. Trgovci Čakovački paronlin in muntonta. Trgovci Čakovački paronlin in muntonta. Trgovci Čakovački paronlin in muntonta.

— **100 novih ljudskih sol na Hrvatskem.** V krajih Hrvatske, kjer še nimajo ljudskih sol, bodo letos odprte pomožne ljudske sole. To velja zlasti za južno Bosno, Hercegovino in Liko, kjer je največ nepismenih. Ti kraji dobe v jeseni 100 ljudskih pomožnih sol, v katerih se bodo otroci poučevali dokler ne bodo zgrajena šolska poslopja za stalne sole.

— **Nova grobova.** Včeraj je umrl v Ljubljani g. Franjo Krasovec, narednik vodnik I. kl. pri Vojnem odseku dir. drž. železnice. Pokojnik je bil splošno znan in priljubljen. Zapuščila soprogo Ivanu, hčerko Albino in sina Franja. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice vojne bolnice k Sv. Križu.

— **Davi je umrla v Ljubljani ga. Zrimšek Minka vdova Potokar roj. Anžić.** Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice veže splošne bolnice na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi. Blag apomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Avtomatski telefonski aparati za vmetavanje novcev po 50 par.** Ministrstvo pošte je nabavilo avtomatske telefonske aparate za vmetavanje denarja po 50 par. Letna naročnina za take aparate je 100 din, tisti naročniki pa, ki sami nabavijo in vzdržujejo take aparate, ne plačajo te naročnine. Za zamenavo navadnega aparata, ki je last pošte uprave, z aparatom za vmetavanje denarja se ne plača nobene pristojbine, če pa je navadni aparat last naročnika, potem plača naročnik za zamenavo 60 din. Telefonski naročniki smejo nabaviti samo kompletne telefonske aparate za vmetavanje denarja in jim ni dovoljeno, da take aparate samovoljno montirajo na telefonske aparate, ki so last poštne uprave. Naročnik, ki želi svoj navadni aparat zamenjati z aparatom za vmetavanje denarja, mora to s pismeno in kolikavno (10 din) vlogo prijaviti svoji pošti (centrali). Avtomatske centrale bodo sprejemale prijave do konca avgusta t. l. Telefonski naročniki, ki žele svoj navadni telefonski aparat, ki je last poštne uprave, zamenjati z aparatom za vmetavanje denarja, ki so ga sami nabavili in je torej njihova last, si morajo od poštne direktije preskrbeti potrebno odobrenje. V ta namen morajo predložiti svoji pošti (centrali) kolikavno vlogo, v kateri mora biti označeno, katere marke (turške) je aparat in s katerim odlokom ministrstva pošte je dovoljena prodaja teh aparatov. Ko je direktija ugotovila, da je tipa aparata za vmetavanje denarja odobrena od strani ministrstva, odredi zamenavo aparata proti plačilu pristojbine 60 din. Zamenavo aparata sme torej izvršiti samo poštna uprava. Telefonski naročniki se opozarjajo, naj ne kupujejo razne aparate za vmetavanje denarja, ki od strani ministrstva niso odobreni in naj jih brez dovoljenja ne montirajo na telefonske aparate, ki so last poštne uprave. Samovoljno montiranje in zamenjavanje aparatov ima po § 78, t. II. zakon o pošti, telegrafu in telefonu za posledico denarno kazen od 300 do 5000 din in odvzem aparatov. Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deževalo v presledkih. Ponoči in davi je deževalo v Ljubljani in Mariboru in smo imeli do 7. ure 25,9 mm padavin. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 30, v Zagrebu, Splitu in Dubrovniku 27, v Kumboru 26, v Ljubljani in Rabu 25, v Sarajevu 24, na Visu 22, v Mariboru 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755,2, temperatura je znašala 15,3.

— **Nesreče.** Na Cankarjevem nabreju je večer padel po stopnicah 27letni soboslikarski pomočnik Stojan Šefic in si zlomil levo nogo. — Kovac France Mešek iz Cerklje je na klancu padel s koleasa in se hudo poškodoval na glavi. — 16letni sin delavke Niko Šerko iz Kolovca je večer padel na dvorišče svojega sosedu padel pod voz, ki je šel čez njega in ga poškodoval po životu. — 18letni delavec Andrej Ložar v Demšarjevem kamolomu v Selesnikih je sredi razstreljeval kamene s dinamitno patrono. Patrona pa se je presegodila vnela in so drobci kamena poškodovali Ložarja po obrazu in po rokah. — V bolnico so sredi pripeljali tudi 35letno delavko Rozo Dremelj iz Dobruj, ki se je na Zaloški cesti s koleasom zaletela v nekega drugega koleasarija in se hudo poškodovala po hrbtu.

— **Obsojen požigalec.** Te dni sta se zagovarjala pred malim kazenskim senatom pod predsedstvom s. o. s. dr. Julija Feilherja leta 1893 v Dravljah rojeni Ivan Kogovšek, poslovodja tovarne »Zvon« v St. Vidu nad Ljubljano in leta 1902 rojena Frančiška Zajc, žena mesarja v Tacnu. Zakrivila sta zločin požiga, Ivan Kogovšek je kot lastnik »Zvonarne in livarne« nagovoril svojo sestro Frančiško, omoženo Zajc, proti nagradi 10.000 din, da je podtaknila v noči na 5. maja 1931 ogenj v lopizavarne v St. Vidu. Požar je tovarno in stroje uničil. Vzajemna zavarovalnica, pri kateri je bil Kogovšek zavarovan, je cenila škodo na 274.587 din in je ta znesek izplačala. Kasneje se je izkazalo, da ogenj ni nastal slučajno in je prišla vsa stvar na dan. Ivan Kogovšek je bil zaradi zločina požiha obsojen na 1 leto robojle in 600 din denarne kazni ali 10 dni zapore ter na 2letno izgubo častnih državljanških pravic. Frančiška Zajc pa na 6 mesecev strogega zapore, 300 din denarne kazni ali 5 dni zapore. Oba morata Vzajemni zavarovalnici tudi solidarno povrniti 274.587 din ter 750 din za cenilne stroške.

— **625.000 din so odnesli.** V noči od sobote na nedeljo je bilo vplomjeno v Osijeku v trgovino z drvmi Bele Buchwald. Vlomilec so odnesli bogat plen v znesku 625 tisoč din. Policija jih še ni izsledila.

— **V vas Komletinci pri Vinokovih je bilo vplomjeno v hišo 77letne Stane Blažević.** Razbojnik so stari s klavirjem razbili glavo in ko je bila mrtva, so ji ukradli 3700 din. Orožniki so jih pa kmalu izsledili.

— **Popravi!** Izletniki, člani Touring kluba, so imeli v nedeljo na sporedu ogled radoviškega pokopališča in ne pokopališča. Spokopališči bi se naj tudi tiskarski škrt ne salil.

— **Fektasol, Frutapekt in Drogenan,** vse za vkuhanje sadja, se zopet dobijo v drogeriji Gregorij, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Iz Ljubljane

— **Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v četrtek 22. avgusta izlet v Vransko, Mozirje, Ljubno, Luče, Logarsko dolino, Sv. Frančišek, Gornji grad. Odhod s Kongresnega trga ob 7. jutraj. Priglasiti se je do srede ob 5. popoldne v prodajalni Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 80 din.

— **Rezervni podoficerji se pozivajo,** da se v četrtek, 22. tega meseca, ob 20. uri brezpogojno udeležijo važnega sestanka, ki bo v salonu Derendove, prej Usenkove gostilne, na Boršnikovem trgu 2.

— **Obveščamo občinstvo,** da bo kino Sloga v času od 21. pa do 30. t. m. radi renoviranja in čiščenja prostorov zaprt. — **JZdrženje gostinskih podjetij v Ljubljani** vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba umrlega člana g. Rusa Josipa, trgovca in lastnika bufeta. Pogreb bo danes ob 4. s Cankarjevega nabrežja št. 13 na pokopališče k Sv. Križu. Uprava združenja.

— **Državna srednja glasbena šola v Ljubljani.** Prijave novih gojencev za vpis se sprejemajo v pisarni, Gosposka ulica 8-I, do 5. septembra. Sprejemni izpiti bodo od 6. do 10. septembra po vrstnem redu, ki bo objavljen na razglašni deski. Vpisovanje starih gojencev bo od 1. do 15. septembra. le v izjemnih primerih do 1. oktobra. Ponavljalni izpiti bodo od 25. do 31. avgusta, diplomski izpiti za gojence, ki imajo dovoljenje prof. sveta, pa v prvi polovici septembra. — **Ravnateljstvo drž. srednje glasbene šole.**

— **Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani** bodo popravni in razredni izpiti 27., 28. in 29. t. m. po sporedu, ki je objavljen na razglašni deski. — **Prijave za Arretirana tatica.** Včeraj je strážnik arretiral na ulici 19letno bivšo služkinjo Antonijo M., doma iz okolice Radeč. M., ki se že delj časa sumljivo potika okrog vojašnice in po skritih bežnicah, se peča s

SAMO EN DANEN zanimiva in napeta drama iz burnih dni ameriške zgodovine. V glavni vlogi: **TIGER ARIZONE** WALLACE BEERY Predstave ob 16., 19. in 21. uri KINO SLOGA — TEL. 27-30

Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

— **Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe** V glavnih vlogah: Stepičková, Willi Bauer **BOŽJI MLINI** Predstave ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21 (KRIVOPRISEŽNIK).

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, telefon 41-79

Krasen film, ki prikazuje trnjevo pot do filma in slave

Karijera V glavnih vlogah: Janet Gaynor, Fredric March

Predstave: danes ob 14.9. uri, jutri ob 14.9. uri in v četrtek ob 14.9. uri

Prihodnji spored (v soboto 24. VIII):

Alžir

— **Identitete nesrečne ženske** se niso ugotovili. Moška so aretirali, prav tako sta bila aretirana Stenardova in Resnik, da ne bi vplivala na izpovedbe prič.

Otroka je zadavila

Celje, 20. avgusta
22letna služkinja Agneza Golenko je služila v Kapli pri Sv. Juriju ob Taboru pri posetniku Kumru. Bila je noseča in sredi julija je prišla v celiško bolnico, kjer je rodila zdravega fantja, ki so ga krstili na ime Franc. 29. julija pa je zapustila bolnico in vzela fanta s seboj. V St. Juriju se je vrnila brez otroka. Ko so jo vprašali, kje ima dete, se je izgovarjala, da ga je v vlakcu pri Sv. Pter v Savinjski dolini izročila neznanici iz Petrovč.

Stvar se je zdelo malo verjetna in ko je prišla na uho orožnikom, so jo takoj zaslišali. Priznala je, da je 29. julija v Grajski vasi pri Gomolskem blizu potoka Bolška otroka zadavila in zakopala. Dete so res našli tam. Golenkova je bila izročena sodišču.

ŠAH IX. kolo v Celju

Celje, 20. avgusta
V IX. kolu je šahigove proti Drašču igral damski gambit. Šahigove je žrtvoval damo ter je v krasni kombinaciji prisilil Draščaka k vrnitvi dame. Drašč se je v izgubljeni poziciji vdal. Šorli je proti Šubariču v damskem gambitu v že dobljeni poziciji zamenjal potez, kar je Šubariču zadostovalo, da se je izmotal. Partija je bila prekinjena v nekaj boljši poziciji za Šorlija. Pavlovic je proti Mišuri igral stilijski gambit, v katerem je po lepi kombinaciji zmagal. Gottlieb je premagal Mareka. Prekinjena partija Šorli-Majstorovič je bila remis. Mlinar se pa je brez nadaljevanja vdal Bernerju. Šubarič je do bil prekinjeno partijo proti Majstoroviču. Stanje po IX. kolu: Šubarič 6,5 (1), Jerman 6,5, Berner, Šorli 6 (1), Šiška 5 (1), Gottlieb 5, Šahigove 4,5 (1), Drašč 4,5, Majstorovič, Marek 4 (1), Mišura, Mlinar 4, Pavlovic 3,5, Savič, Popović 3 (1), Medan 2,5 (1), Grušar, Žuk 1,5 (1). Drebi se bo igralo X. kolo.

Iz Celja

— **C. Neveč.** Martin Ribar, 20letnik sm celjarskega mojstra iz Orle vasi pri Braslovcah je 16. t. m. tako nesrečno padel s koleasa, da si je zlomil levo ključnico. — **Franca Rižnarja,** 44letnega dlnarja iz Ostrožnega pri Celju je konj pri delu tako močno brnil, da mu je polomil nekaj reber.

— **C. Podivljanost.** V gostilni Naraks v Bezovici v Voljniku okolica so napadli trije fantje 27letnega posestnikovega sina Jakob Kolarja iz Bove pri Škofji vasi ter ga zabodli z nožem v pleče in desno roko. Pred isto gostilno je neko napadel in pretepel s kolom 47letnega Filipa Katičnika iz Bezovice tako močno, da mu je zlomil desno roko in mu zadal rane po glavi.

— **Umrl je občinski revež** Jurij Vetrhi, 63 let star, iz Lokrovca. Naj v miru počiva!

— **C. Nov gasilski dom** je blagoslovila preteklo nedeljo gasilska četa v Siltvici pri Celju. Otvoritev je prisostvovalo mnogo občinstva in sosedna društva.

— **Po Savinjski dolini** je na delu tatiška družba. Preteklo noč so vplomili neznan tatovi v trgovino Matilde Jelen v Lok pri St. Juriju ter odnesli med drugim nekaj kave in cigaret v skupni vrednosti 1500 din. — Isto noč so v Ojstriški vasi skušali opleni trgovino Rafaela Vebra, pa so jih pravčasno prepoznali. Izgleda, da so na delu ciganska tolpa, ki se potika sedaj tam okoli.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MREZE
za postelje dobite najceneje v Komenskoga ul. 34. Zaloge posteljnih žičnih volčkov. 1930 FOTO-AMATERSKA DELA izvršuje strokovno, hitro

Kako je bilo v Dubrovniku

Poročilo našega posebnega poročevalca o plavalni tekmi Ilirija : Jug

Dubrovnik, 18. avgusta. Vožnja iz Splita v Dubrovnik je bila proti pričakovanju ugodna. Ko smo se odpravili iz Splita, je pihal močan jug in vsi so nam prerokovali »težko vožnjo«. V duhu smo že videli posledice. Toda veter je kmalu ponehal in imeli smo krasno vožnjo do Dubrovnika. Čas na ladji je potekal neverjetno hitro, ker si je vsakdo našel kako zabavo. Najmanj so občutili vožnjo igrači »preverance«, ki so se toliko zatopili v igro, da so komaj opazili, da jim kibicira znameniti tenor Tino Patiera. Škoda, da smo opazili to prepozno, ker drugače bi ne bil ušel tako poceni, posebno našim ljubiteljem glasbe.

V Dubrovniku nas je čakala v pristanišču velika skupina Jugashev. Odvedli so nas v odlični penzion »Floridat«, ki je s svojo krasno lego očaral vse. Odlično nastanjeni smo kljub temu malo z nezaupanjem čakali nedeljo. Jugasi so se temeljito pripravljali, posebno Luka Ciganović, ki se baje ni smel pokazati na ulico, toliko so ga »zafkavali«, da je v Ljubljani izgubil proti novincu Pelhanu. Tudi potovanje je pustilo že prve sledove. Druga klima, tekma z Jadranom sta utrudili nekatere, posebno tiste, ki mnogo plavajo, kakor na primer Pelhana in Draguša Finčeva. V Dubrovniku je vladalo za tekmo veliko zanimanje, že dva dni pred tekmo so bili razprodani vsi sedeži. Na dan tekme se je zbralo na kopališču 1300 ljudi, toliko, da je zmanjkalo vstopnic. Plavalisce je bilo lepo pripravljeno in je organizacija lepo funkcionirala. Mučne so le pazve med točkami, ki so v Ljubljani lepo izpolnjene z vmesnimi točkami. Glavni sodnik g. Reš je imel lahko delo, ker ni bilo nobenih spornih vprašanj niti protestov, ki so bili v Splitu skoraj pri vsaki točki.

Z malo zamudo se je pričela tekma. Na 400 m prosto je startal namesto Scarpe Močan. Fant je toliko napredoval v letošnji sezoni, da smo ga lahko pustili plavati brez skrbi, a bi delal sramoto s slabim rezultatom. Konkurenca, ki sta jo dobila Ilirijana v Žilku in Miloslavici, je bila odlično preostra. Miloslavici je talent, ki bo jugoslovanskemu plavalnemu sportu še sigurno delal čast. Čas, ki ga je danes dosegel, je njegov najboljši, kar ga je kdaj dosegel.

1. Žilek, Jug, 4:55,5
2. Miloslavici, Jug, 5:10,8
3. Mihalek, Ilirija, 5:24,4
4. Močan, Ilirija, 5:33,2

Točke: Ilirija 3, Jug 8.

100 m prosto, dame:

Ilirijanci nimata konkurence. Takoj po startu preideva v vodstvo. Čili kaže, da se je štedila za 100 m hrbtno in je plavala precej lažje. Tudi Keržanova se ni trudila, saj za Jug ni startala glavna konkurentka Jazbecova, ki je bila bolna.

1. Fine Draguša, Ilirija, 1:15,2
2. Keržan Dana, Ilirija, 1:19,6
3. Petrovič, Jug, 1:21
4. Bartulica, Jug, 1:26,6

Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrbtno, gospodje:

Ze dopolne so Jugasji napovedali zmago Ciganovića, ker je on po porazu, ki ga je doživel v Ljubljani, vzel trening bolj resno, kakor je bila pri njem navada. Pri Pelhanu se je poznalo, da je malo utrujen, saj je čas slabši, kakor ga je dosegel v Ljubljani. Postavitv pa se je Pestevšek, ki je zanesljivo zasedel tretje mesto. Tonček je od tekme do tekme boljši.

1. Ciganović Luka, Jug, 1:12,6
2. Pelhan, Ilirija, 1:13,7
3. Pestevšek, Ilirija, 1:17,2
4. Ciganović IV, Jug, 1:18,6

Točke: Jug 17, Ilirija 16.

200 m prsno, dame:

Pričakovana zmaga Poznjakove ni izostala. Mala plava tako dobro, da letos nima konkurence. Ko si jo popravila stil, bo lahko plavala pod 3:20. Škoda, da je Wernerjeva bolna in smo prikrajšani s tem za lepe borbe.

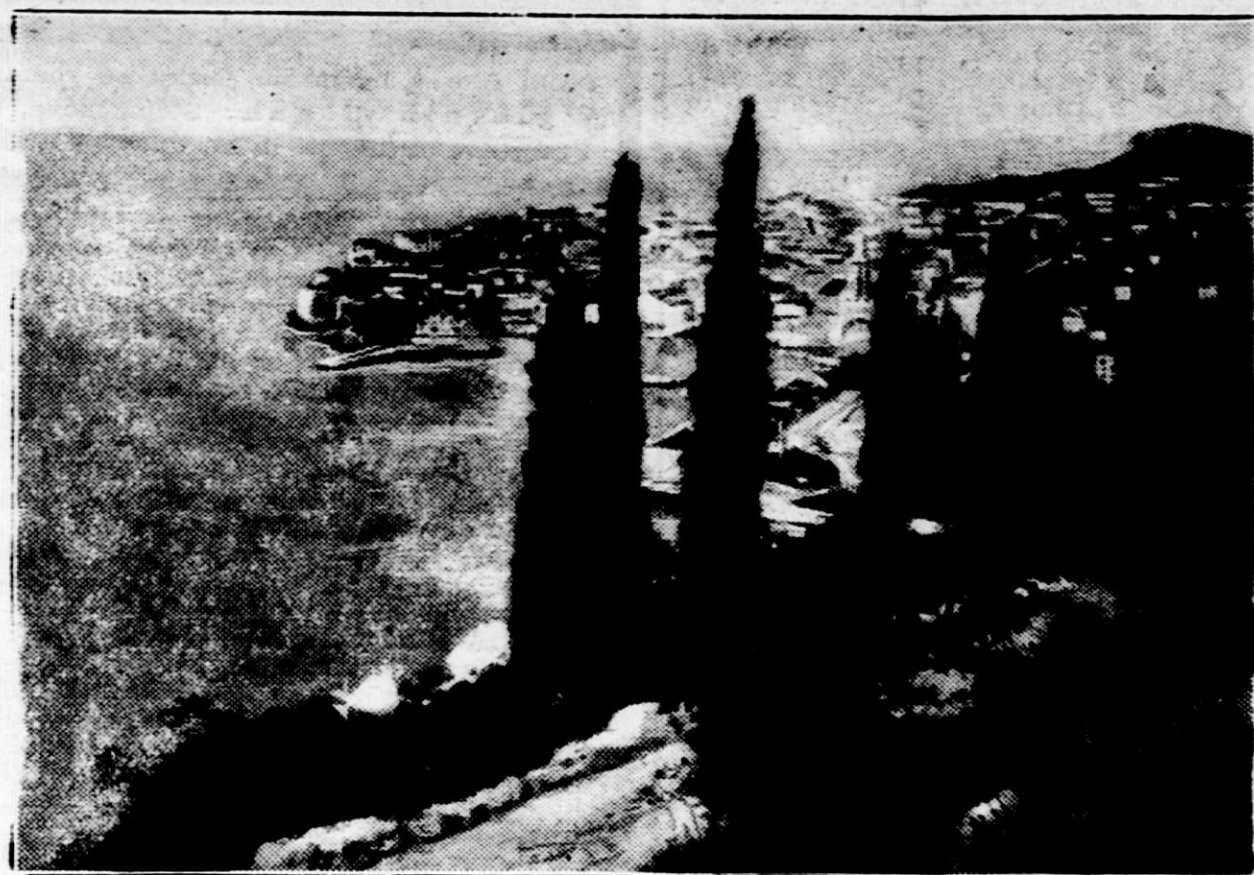
1. Poznjak 3:24,8
2. Martin 3:33
3. Fine I 3:36,1
4. Brbora 4:27,1

Ilirijanci se mnogo nista trudili. Opaziti pa je bilo, da Finčeva Saša lepo napreduje in že stalno plava v času 2:36. Tudi Martinova je z lahkoto plavala svoj čas.

Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje:

Pelhan mora zopet na start še utrujen od 100 m hrbtno, kjer danes ni imel prilike »slazirati«. Za Jugo plava novo odkritje za kratke proge Miloslavici, ki se je že postavil v svojih rezultatom na 100 metrov. Tudi tu zmaga s svojim krasnim stilom, ki je nekaj edinstvenega. Postavi

Se Scarpa, ki je kljub temu, da je bil še le 4. prišel enkrat na cilj v času pod 1:04.

1. Miloslavici, Jug, 1:02,3
2. Stakula II., Jug, 1:02,6
3. Pelhan, Ilirija, 1:03
4. Scarpa, Ilirija, 1:03,5

Točke: Ilirija 24, Jug 31.

100 m hrtno, dame:

Mislili smo, da bo borba, toda spočita Bartulovića, ki je bila v odlični formi že na 50 m, dobi toliko naskoka, da se Draguša na drugih 50 m ni več trudila in je plavala le za 2. mesto.

1. Bartulović, Jug, 1:27,5
2. Fine II., Ilirija, 1:34,5
3. Brađač, Ilirija, 1:41,6
4. Ciganović Jug, 1:42,6

Čas Bartulovićeve je letosnji najboljši v ligi.

Točke: Ilirija 29, Jug 37.

200 m prsno, gospodje:

Cerer četudi malo bolan — imel je lahko angino — z lahkoto zmaga. Presenečenje pa je povzročil drugi Jugov prša Brinić, ki je s svojim odličnim plavanjem potisnil Hercoga na zadnje mesto.

1. Cerer, Ilirija, 2:48,4
2. Barlier, Jug, 2:55,2
3. Brinić, Jug, 3:00,6
4. Hercog, Ilirija, 3:04,5

Točke: Ilirija 35, Jug 42.

4x100 m prosto, dame:

Ta štafeta je domena Ilirijank. Vse so tako izenačene, da nikjer ne morejo postaviti boljše štafete. Tudi proti Jugasim so zmagale, če izvajamo Jadranovo štafeto z običajnimi 30 m naskoka in to brez truda.

1. Ilirija v postavi: Fine II., Martin, Keržan, Fine I, 5:29,7
2. Jug v postavi: Petrovič, Poznjak, Bartulica, Bartulović 5:42,3

Točke: Ilirija 45, Jug 48.

Zlato se zbira v Ameriki

L. 1934 je imela Amerika samo 40% svetovnih zalog zlata, zdaj jih ima pa 80

Zaloge zlata v Severnoameriških združenih državah so se večale že pred evropsko vojno, še bolj pa potem, ko se je pričela. Še malo manjka pa bo zbrane v Ameriki devet desetlin vsega zlata, kar ga je na svetu. Večina zlatega zaklada je v Kentuških gorah v Ford Knoxu. V prvih petih mesecih lanskega leta je bilo pripljenega v Ameriko za 2.020.642 dolarjev zlata, letos v prvem polletju pa za 2.745.598.000 dolarjev. Največ zlata je dobila Amerika letos v juniju in sicer za 1.162.975.000 dolarjev. To je večina zlata iz Anglije in Francije.

Dovoz zlata iz Francije si razlaga ameriško trgovinsko ministrstvo s prizadevanjem umakniti zlato iz Francije pred naglo prodirajočo nemško vojsko. Anglija pošilja v Ameriko zlato v prvi vrsti zato, da plača svoja naročila. Tudi inozemske vloge v takozvanih federalnih rezervnih bankah so narasle za 437.234.000 dolarjev na skupnih 1.706.187.000. Del teh vlog hranijo banke v svojih tresorih, večina denar-

ja in zlato so pa odpeljali v Ford Knox v državi Kentucky.

Združene države so imele leta 1934 samo 40% svetovnih zalog zlata, zdaj jih imajo pa 80%. V Ameriki se ostro kritizira kupna cena zlata, ki znaša 35 dolarjev za unco. Ta cena je bila pred petimi leti. Tudi vloge inozemcev v rezervnih bankah služijo baje za to, da bodo nekoč predložene kot protivrednost za naročila. Ne bo več treba dolgo čakati, pa bo imela Amerika 90% vseh svetovnih zalog zlata.

Kaj pa potem, se vprašuje v skrbnih ameriških gospodarskih krogih. Ameriški finančni politiki si belijo glave v vprašanju, kako bi moglo zlato, ki je zelo enostranska vrednota, priti zopet do veljave, če bi Nemčija zmagala. Padel je že predlog, da bi kupili zlato ameriške vrednostne papirje v rokah inozemcev ali pa kolonije evropskih vesilov. V ameriški zgodovini bi to ne bilo nič novega. V aprilu 1803 je kupil prezident Jefferson od Napoleona za 15.000.000 dolarjev deželo, ki

je merila en milijon km². Če bo Amerika ostala pri svoji dosednji trgovinski politiki se bo zlato vedno znova vračalo tja. Tako bo Amerika neprestano v nevarnosti, da tako rekoč utone v zlato.

Kdo je odkril Hollywood

Še leta 1913 so bili filmski ateljeji raztreseni po vsej Ameriki. Imeli so jih v Los Angelesu prav tako kakor v Chicagu. Hollywood je bil takrat še neznatna naselbina blizu Los Angelesa. Ime je dobila naselbina od tega, ker je v okolici dobro uspeval jasmín (the holly — jasmín Wood — drevo). Razen dnevov, ko so smelali filmske prizore je bilo to mirno dolgočasno mesto.

Nekoga dne se je izprehajal tam po bulvarju Sunset, mladi škotski slikar Robert Brunton. Na vogalu ulice je opazil navaden skedenj. Posloplje mu je pa nekako ugajalo in narisal ga je. Brunton je bil doma iz Edinburgha in delal je osnutke dekoracij za londonsko gledališče Drury Lane. V Ameriki se je mudil z ravnateljem tega gledališča Irvingom na študijskem potovanju. Videč ameriško filmsko delovanje je sklenil zgraditi velike ateljeje prav v Hollywoodu. Film ga je tako očaral, da se je ločil od Irvinga in ostal v Kaliforniji.

Začel je iskati moza, ki bi mu mogel pojasniti svoj načrt velikih ateljev. Končno je našel Jesse Laskega. Ta je bil prvotno trubač, pozneje gledališki pisatelj, končno pa izdelovalec filmov. Izbornega režiserja je imel v igralcu Cecilu B.D. Millen. Brunton je našel pravega moza. Laskey je bil tako navdušen za njegov načrt zlati ki je zvedel, da se dobe zemljišča v Hollywoodu po smešno nizki ceni. Kupil je ar po 300 dolarjev. Tudi les je bil tam poceni, delavske mezde pa za 25% nižje kakor na vzhodu. Prvi film, ki sta ga izdelala tu Laskey in Millie je bil the Squaw Mann s slavnim gledališkim pisateljem in igralcem Dustinom Farmonom. Vrgel jima je toliko, da je bila nadaljnja proizvodnja filmov že zagotovljena.

Jesenski velesojem v Ljubljani

bo od 31. avgusta do 9. septembra — Kaj bomo videli na njem

Ljubljana, 20. avgusta. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. se bo vršil Jesenski velesojem v Ljubljani kot 47. velesojemska razstava prireditelj od 31. 8. do 9. 9. 1940.

V splošnem delu na razstavljenosti: Strojna in kovinska industrija, fina mehanika, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjavnja, vozovi, dvokolesa, motorna kolesa, sport, poljedelski stroji in orodje, lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače, usnje in galanterija, krznarstvo, papir in pisarniške potrebščine, kemična industrija, živilska industrija, steklo, porcelan, keramika, bižuterija, glasbila, stavbarstvo in gradbeni material in razne novosti.

Posebne razstave: Pohištvo in stanovanjska oprema, mala obrt, turizem (prireditelja Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru), razstava motornih in brezmotornih letal ter modelov. (Prireditelja Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani), aktivna in pasivna obramba pred napadi iz zraka (prireditelja Zvezi in mestnega poglavarstva v Ljubljani), zobna tehnika (prireditelja Društvo zobnih tehnikov ob svojem 30-letnem jubileju), naša vsakdanja prehrana (prireditelja Zveza gospodinj), razstava cvetja in zelenjave (prireditelja vrtnarski odsek Sadjarstva in vrtnarskega društva v Ljubljani), razstava perutnine, golobov in kuncev (prireditelja Društvo malih živali v Ljubljani) in razstava likovne umetnosti.

Za razstavno blago so dovoljene izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave. Na jugoslovanskih železnikih imajo obiskovalci velesoja brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za dan 2.—. Ko dolo potrdilo o obisku velesoja, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Velja: za dopotovanje od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek od 31. avgusta do 14. septembra. Na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovidbe velja vozna karta nižjega razreda za vožnjo v višjem. Na parobrodih Zetske plovidbe velja 50% popust na vožnjo.

Razstavni prostor meri 40.000 m². Ljubljanski velesojem ima lepo, prostrano zabavišče, ki nudi obiskovalcem mnogo raz-

Tetoviranje v službi kirurgije

Tetoviranje, znano zlasti med mornarji po vsem svetu, pa tudi med preprostimi ljudstvom, ne zmanjša samo zdravilnosti, od katerega se vedno zahteva, naj tetoviranje ne predstavlja najslabše tetoviranje med vojno za pripomoček pri prvem obvezovanju ran na bojišču. Hotel je označiti na vojakovem telesu koščila mesta žil, da bi se preprečila izkrvavitve preden pride ranjeni vojak v kirurške roke.

Tetovirane znake na človeškem telesu je pa poznal že ameriški kirurg O'Neil Ken, ki je rabil tetoviranje, da je označeval svoje operacije. Njegovo ime, ime njegovih asistentov, datum in kratek opis operacije, vse to je bilo tetovirano v Morsejevih znakih kraj brazgotine, ostale po operaciji. Na bolnikovo željo mu je sloveč kirurg tetoviral podatke operacije v modri, rdeči ali črni barvi. V Portlandu v Ameriki živi T.D. Rockwell, ki si je dal na noge tetovirati svoje ime v 40 jezikih. Lahko je torej brez skrbi, da se ne bo izgubil.

Iz Metlike

— Dečji dom kraljice Marije za zaščito dece v vojni, oziroma za letovanja, so začeli graditi na sokolskem zemljišču poleg našega Sokolskega doma. Zgradba bo enonadstropna z vsemi prostori in higienskimi napravami, ki so za tak dom potrebni. V štirih spalnica bo 50 posteli za deca, v drugih sobah bo preskrbljeno za zdravila, upravnico in nadzorovalno sobo. Zada za domom bo deci na razpolago telovadnice metliškega Sokola. Dom stoji ob cesti Novo mesto—Metlika, vendar je oddaljen od ceste tako, da ne more do njega prah in ropot. Nad obema domoma je zdaj vinorodna Veselica. To je najlepši in najbolj zdrav stavišče v mestu. Dečji dom kraljice Marije zida stavbno podjetje Avguštin Okroglič iz Novega mesta, ki je zgradilo tudi sokolski dom. Dečji dom, ki bo v dobrem mesecu pod streho, je v zaščitnem dečjem skrbstvu velika in lena pridobitev.

Po dirkah na Gorjancih

Novo mesto, 19. avgusta. Motociklistične dirke so za nami. Gledealec je bilo ogromno od vseh strani, vendar ni tujsko prometno društvo v zadostni meri poskrbelo za potrebo vseh izletnikov. — Dirka na Gorjance ni vsak dan. Ali kadar so, naj bi se postrežba vsaj organizirala tako, da bi izletnikov ne odirali. Sicer ne zadene vsa krivda Tujsko prometnega društva, pač pa delno. Čemu ni določilo cen? Da so pečenko prodajali po 40 din kg, ali ni to oderuško? Vemo, da so janjci dragi, recimo po 200 din, toda pečen tehta gotovo 10 kg in je torej ta cena mnogo pretirana. Zvedeli smo tudi, da je ostalo pečenih še 5 janjcev, če ne 6. Ali ne bi bilo bolje, dati ceneje, pa bi ljudje kupovali, a ne da ostane gospodarju neprodano?!

Cistoče tudi ni bilo v pravem pomenu besede, saj vendar nismo bili v gozdu. Sploh pa je bila preskrba gostov brez vsake organizacije. Gospodar bi moral že vnaprej računati, da čez cesto ne bo mogel ljudem postreči zaradi dirke. Eni mnogo vsega po pretirani ceni, a drugi nič. Ali ni bilo nikogar, da bi bil to vsaj lepo uredil? To je slabo izpričevalo onim, ki bi za postrežbo gostov lahko drugače poskrbeli. Sicer prirediteljev dirke ne zadene nobena krivda, pač pa SPD Novo mesto. Tujskoprometno društvo pa gospodarja. Pričakujemo v prihodnje, da se za vnaenje izletnike boljše skrbi in poskrbi, ako se nas že vabi. Postrežba in zopet postrežba na za zmerne cene bodo nas vabil na Dolensko in Gorjance, pa ne pretirane cene. Isto naj velja tudi za kočjo pri Sv. Miklavžu! Eden izmed izletnikov

Daniel Lesovar

Krinka ljubezni

Roma

Kadar je Gilbert na konjskih dirkah dobil, se je požuril, da je v polni meri užival svoj srečo. Denar v žepu temu gizdalini ni pomenil ničesar, če ga ni mogel takoj zapraviti.

— Oh, ni bila otožna Bertranda tista, h kateri je nameraval prinesiti svojo radost. Bertranda... Za njo so bili dobri dnevi obupa in težkih misli... morda tudi občutkov vesti. Razen tega je bilo pa pri Bertrandi treba tako malo, skoro nič, da je bil srečen... Njen ponos je hotel tako. Pa tudi zato, ker je imela svojega Gilberta bolj zase, kadar je prihajal praznih rok brez namena zabavati se, brez želje po vrtoglavoštvih, katerih se je vesilila samo napol, ker je moral zapustiti svojega malega Clauda, kar denar v Bertrandinih očeh ni imel nobene vrednosti. Ni bilo vredno hoditi k nji, kadar je zlato zvenekalo v žepih in kadar je bila denarnica polna bankovcev. Saj je bilo toliko zaželenih naslad drugod, ki jih je moral človek plačati. In kar je bilo v njih posebno mikav-

nega, zapeljivega, to je bilo zeleno sukno v igralnicah.

No, pa pojdemo, je pomislil Escaldas okrog enajstih zvečer. — Ne upajmo, da se vrne Gairlance, dokler ne bo pustil v baccaratu ali drugod, kar bi lahko spravil v žepu pri turfu. Počakajmo do jutri zjutraj.

Napisal je v naglici nekaj vrstic, da bi opozoril princa, da mora nujno in čimprej govoriti z njim. Da ga bo čakal doma jutri ves dan, razen od ene do treh. Listek je spravil v kuverto in zapечатil, potem je pa odhitel iz ulice Cambaceres.

Dve popoldanski uri si je bil izgovoril za to, ker je pričakoval Arthurja Sornieresa, ker le-ta ni hotel, da bi ga kdo videl pri njem, zakaj bi ne ustregel njegovi želji? Ker si je izgovoril dovolj časa, je bil zavarovan proti vsakemu presenečenju. Vedel je pa tudi, da posvetovanje ne bo trajalo dolgo. Če Gilbert ne pride zjutraj ali ne pozove svojega pajdaša, bo mogel le-ta samo odgoditi na poznejši čas pogajanja s »krasnim rdečelascem«.

Ne bo se trudil zaman, je pomislil Escaldas smeje — ker se hoče pokloniti moji sosedki Rosalindi. Ta golobica je zame brez pomena. Ljubavna pustolovščina v sosesčini ni zanimiva. Človek pobije plen samo zato, ker ga veseli lov. Ah, če bi ne bil galanten mož, bi ne pozabil stopiti k Mome Cervelas in povedati ji, kako navdušeno lazi njen ljubček za drugimi. Kako imenitno bi se dal iz tega kovati dobiček. Samo malo dobre volje bi bilo treba in malo manj galantnosti.

X.

TRAGIČEN KONEC

Tistega popoldne je bil Gilbert de Villings zelo mnogo dobil na konjskih dirkah. Iz Auteuila je spremil domov lepo dekle, eno svojih mnogih znank, ki je od daleč opazovala njegovo igro na dirkališču in se srečala z njim kakor slučajno, videč, da mu je sreča naklonjena. Privoščila sta si izbore obedi v kabaretu, večer sta zaključila v plesni dvorani in ko je princ spremil lepoticco še domov, je odhitel v klub.

Poskusil je tam običajno menjavanje dobička in izgube. Okrog petih zjutraj je izgubil vse in tedaj se je spomnil na gostoljubnost, ki mu jo je ponudila slučajna družica. Radevolje in utrujen se je napotil k nji, da bi se razvedril in odpočil.

Domov se je vrnil šele ob eni popoldne. — Kolika sreča, — je pomislil, ko je prečital Escaldasove vrstice, — da lahko pridem k njemu šele ob treh. Dobro. Sam pojdem v njegov brlog.

Veseli se je tega trenutka počitka kakor šolar pavze. Dal si je pripraviti kopal, v kateri je dolgo ostal, potem se je pa zleknil v kopalnem plašču na divan v svojem toaletnem kabinetu, kjer je sladko zaspal.

Ko se je prebudil, je bilo pol štirih.

— Šment! Ta ubogi Inka bo mislil, da ne jemljem več resno pomenkov z njim in njegovega valcorskega romana. Sicer bi se pa ne motil preveč, če bi tako mislil. Čudil bi se zelo, če bi nas zdaj privedel k zmagi. In vendar... Njegova vera je tako trdna, da bi premikala gore. Dokler bo ta hrt vohal pot,

bom hodil za njim. To bo imeniten ples! Valcor v pasti, glavno psom!...

Hrt! Raztrgal bi še marsikoga. Toda kakšen delez na plenu! Dokler Escaldas ne bo odnehal, vsakim tudi jaz, sicer pa lahko rečem, dokler bo Escaldas živ. Če bi namreč moral ta besni zagriženec opustiti zasledovanje, bi znorel. Ko ga bom videl mrtvega, bo to pomenilo, da mu je počil zadnji dokaz v rokah.

Gilbert je pozvonil komorniku, oblekel se je, si prižgal cigareto, odšel doli po stopnicah in krenil proti ulici Levis.

Prišel je tja ob četrta na pet.

To pot je bil drugič, kvečjemu tretjič pri Escaldasu v njegovem brlogu. Nehote je nakremžil obraz, ko so se zaprla za njim železna mrežasta vrata.

Ta prehod, dolg šest do osem metrov, brez vsakih vrat, je vodil na dvorišče, kjer je bila na desni strani nekakšna koliba ali vratarjeva čuvajnica, navadno prazna.

Princ se je spomnil, da je zaman čakal, potem je pa zaklical in taval po umazanih hodnikih, ob svojem prvem posetu, preden je dosegel svoj cilj.

Tistega popoldne je pa zagledal v čuvajnici obličje starke, ki se je bila dvignila, da bi ga videla. Njena čedna zunanost se je čudno odražala od takega okolja.

— Gospa, ali je gospod Escaldas doma?

— Seveda je, — je odgovorila. In z njenega obraza so malone izginile gube od presenečenja nad tem prijetnim obrazom in glasom, tako redkim v tej ulici. — Gospod lahko brez skrbi vstopi. Stopnice A levo, številka 27. — In zgovorno je pripomnila:

Važni mariborski problemi

Obnova Narodnega gledališča ali nov narodov Talijin hram? Ves narod na delo!

Maribor, 20. avgusta
Prvi del tega vprašanja je bil star nekaj let. Rešen takoj ob prevzemu starega gledališča, dejansko pa tedaj, ko je mestna občina Maribor po dokončni razsodbi postala nova lastnica celega poslopija.

Mestna občina je že od vsega početka smatrala to posest kot novo breme, kot pasivno posojilo mestne blaginje. Nudič, kot prvi, ki nam je to posest izročil, je kot večak takoj uvidel, da je to gledališče le prehodnega značaja; ker že po svoji prvotni zaračuni in legi ne odgovarjajo več svojemu namenu. Zato je takoj ob prevzemu gledališča sprožil zamisel o zgradnji monumentalnega slovenskega narodnega gledališča po vzledu češkega Narodnega divadla v Pragi.

Prislo pa je kakor znano, vse drugače. Mestna občina je morala poleg vzdrževanja poslopija prevzeti tudi skrb obratovanja v obliki podpovr v slučajih stalno se ponavljajoče »suše« v gledališki blaginji. S tem, da se je gledališče na svoj način podzavilo, tudi mestni občini ni bilo veliko pomagano; preje nasprotno. Če bi bilo gledališče ostalo v popolni posesti mestne občine — torej če bi bilo še nadalje ostalo

Slovensko mestno gledališče, bi bila ostala tudi možnost, da bi bila občina pokrenila temeljito obnovo celega poslopija (gledališča in bivše Kazine) morda še v širšem obsegu kakor je predlagal pokojni operni ravnatelj Andrej Mitrovič. Ta možnost je bila podana še tem bolj, ker je istodobno dozorel tudi načrt regulacije Slovenske ulice, zaradi katere pridobi zlasti ta zaključni del ulice na reprezentativni vrednosti in bi to gledališče lahko še ostalo tudi v slučaju zgradnje novega gledališča — kar bi se pa moralo zgoditi na demnem bregu Drave, tako da bi to staro gledališče pozneje služilo kulturnim potrebam levo-brežanov.

S podpravljenjem oziroma načinom podpravljenja mariborskega gledališča pa je bil ta načrt če ne sploh pokopan, pa gotovo v nedogledje odložen. In tako je prišlo, da Maribor še nima na svojem navedenem, tudi ne temeljito obnovljenega starega gledališča, ki je glede prestora ostal v glavnem še tam, kjer je bil pred 90 leti, ko je bil Maribor s prebivalstvom še za dve tretjini manjši kakor je danes.

Med tem smo doživeli dobo, ko je tudi celo gledališko vprašanje postalo odvisno

od vpliva ves svet preobrazujočih vnanje političnih dogodkov. Zato moramo biti še vedni, da se je kljub temu mestna občina odločila vsaj za delno obnovo gledališkega poslopija. Ali bi se dalo to delo vendarle še bolje in primerneje izvršiti, to je vprašanje, ki naj ostane odprto, dokler bo celo delo še dovršeno.

Naj pa ne bo ta le delna obnova starega poslopija merilo oziroma nekakšno strahilo za obstoj akcije za novogradnjo slovenskega gledališča na obmejni potojanki. Nasprotno, kakršen že bo razvoj vnanjih dogodkov, bi moral biti naš Maribor prvi, ki naj bo za novo dobo že zdaj pripravljen s svojim lastnim kulturnim žariščem. To pa naj postane odselek častna dolžnost vseh Slovencev. Če se je pred 29 leti Nutiču posrečilo osvojiti trdno nasprotno trdnjavo, če ima sedanjí upravnik dr. Brencić pogum že toliko let in skozi najhujše krize vsaj za silo vzdržati to slovensko posest na tako odlični kulturni višini, naj postane takoj odselek naravnost igrača, da se vsi Slovenci odločijo za monumentalno zgradnjo Talijana hrama tu ob vходу v celokupno naše domovlje!

Prva nočna igra ruških sokolskih igralcev

Popoln uspeh „Matije Gubca“ — Blizu 4000 gledalcev

Maribor, 20. avgusta
Ruška sokolska igralska družina pripravila Mariborčanom vsako leto svojevrstno iznenačenje. S svojimi dosedanjimi gledališkimi predstavami: Deseti brat, Miklova Zala, Od pohorskih pavorov vam hočem zapet, Voda s planin itd. si je sokolski ansambl ustvaril svoj sloves. V vsakoletnem uprizarjanju gledaliških predstav na prostem si je gledališka družina osvojila simpatije Mariborčanov, ki radi pohite v prijazne Ruše, naš mali Beograd, da si na ta način privoščijo gledanje iger na prostem in to na idealnem letnem gledališču, ki so si ga Rušani v toku let znatno izpopolnili, tako da odgovarja danes vsem potrebam njihovega igralskega udejstvovanja.

Letos so nas Rušani prijetno iznenadili z lepo narodno igro »Matija Gubec«, ki jo je po znamenitem romanu Senoe »Kmetički punte« napisal pr. Franjo Sornik. Rušani so sicer toplot prelomili svojo dosedajšnjo tradicijo v toliko, da so predstavo priredili v nočnih urah ter privabili Mariborčane na prvi večji skupinski izlet v tem času v Ruše. Poseben nočni vlak za tja in nazaj je organiziral tuk. Putnik. Vlek je polno zaseden prejelja ogromno maso Mariborčanov v naš mali Beograd na obisk prve nočne predstave naših vrlih sokolskih igralcev na njihovem res zavajno letem letnem gledališču. Velikasten je bil pogled na amfiteatralno gledališče, po legi gotovo edinstveno v Jugoslaviji, obdano s podpornimi gozdovi, toplot prepreženi s svetlobno številnih reflektorjev. Pred amfiteatralno dvigajočimi se sedeži in tribuno je obsežen prostor pripravljen za odgovarjajočo naravno scenografijo, kjer se je odvijalo dejanje burnih preteklih dni iz časov velikega kmečkega punta ter iz njih vzraslega narodnega lika, kmečkega kralja Matije Gubca.

Mrak je že legel na zemljo in obdal vso divno gozno okolico letnega gledališča, ko se je pred najmanj 3 do 4.000 gledalci pričelo na »naravnem odru« razvijati dejanje romana velikega hrvaškega misleca Senoe. Vso zgodovinsko snov je avtor dramatičnega dela razdelil v tri dejanja, ki nam kažejo v vsej svoji pestrosti prve početke in vzroke, razvoj in konec kmečkega punta, ki mu je po kmečki volji stal na čelu pogumnih in neustrašnih Matija Gubec v vsej svoji veličini, velik v borbi in velik v trenutku, ko je moral darovati svoje življenje za pravico kmečke raje in za svobodo svojega rodu. Avtor br. Sornik nam je v prvem dejanju nanizal prizore, sestavljene iz dialogov in skupinskih scen, ki nam v lepo povezan obliki kažejo težave in krivice, ki jih je pretrpela kmečka brezpravna raja pod graščakovim Tahijem ter obenem prve znake upora. Drugo dejanje nas povzede v že dozorelo stanje kmečkega punta, ko se začne vsepovedno širiti misel na borbo teptane suboje gmagnej za staro pravdo, dočim nam tretje dejanje živo prikazuje vzplamtelo puntarijo in končni njihov poraz, kateremu sledi po graščakovem odposlancu vsem puntarjem sporočeno sponenilo, da bo Matija Gubec poslan v Zagreb, kjer bo posajen na razbeljen prestol in kronan za kralja z žarečo krono na glavi.

Iz celotnega zbora nastopajočih oseb stopa v ospredje najvidnejši in najmočnejši lik Matije Gubca, ki nam ga v vsej njegovi zgodovinski veličini ustvaril br. Franjo Sornik, ki se je v svojo vlogo uvel in pojal lik povsem naravno. S svojim nastopom je ustvaril osrednji lik prikazane narodne igre, v kateri se suče vse dejanje. Kot Matija Gubec si je že kot takšen na mah osvojil vso publiko, ki mu je ob vsakem njegovem izreku živahno aplaudirala. Besedilo njegove vloge kakor n. pr.

»Svet se že ziblje in prišla bo ura, ko bo vse izravnano«, nadalje »Zvezde, še boste gledale narod v svobodi«, »Z jekleno pestjo bomo potrkali na božja vrata — pravica mora zmagati«, »Na boj za staro pravdo« iz 1. dejanja ter »S kmečko roko bomo zapisali pravico, da bo vsako človek pred Bogom in ljudem iz 2. dejanja ter vse do zaključne scene »Pravico smo zgubili — naša kri pa bo seme bodoče svobode — vsi ti izrekli so našli svoj takojšen odmev v publiko, ki je z zanimanjem in občutkom posebnega doživljanja spremljala potek igre. Istotako viden in v vseh igralskih vrtilnih izgrajen lik nam je pričarala s. Majda Skerbinjakova v vlogi Jane, hčerke slepca Jureka. Njeno čustveno podajanje skrbne hčerke, mlade zaročenke in po graščakovi krivdi zblaznele revice ter vse do končne spoznanja ob mrtvem truplu svojega izvoljenca Gjura Magajlica je šlo preko meje običajne diletske igre. Njen nastop tako v govoru kakor tudi mimiki zasluži naše priznanje. Tretji vidnejši lik je postavil v vrtnice dogodkov br. Mlakar v vlogi graščaka Frana Tahija. Samozavesten, ohol in odušen ter odbijajoč, v polnem diametralnem nasprotju ostalim nastopajočimi, je ostal pred nami, dorel svoj vlogi, siguren v nastopu in besedi. Nadaljnji liki, ki stojijo istotako v verigi vidnejših vlog, so še Frickov Gjuro Magajić, Dolinšek Župnik Babič, Terseglavov Marko Nožina, Fridlov Ilja Gregorčič in njegove žene Kate (Anošek Lejzka) ter z vso fineso podana vloga slepca Jureka, ki jo je odigral s priznanim gledališko rutino br. Sornik sam. Ostale vloge, ki so bile istotako odigrane v skladu s celoto ter skrbno pripravljene in naštudirane, so sledeče: Stepano Gregorčič (Zunko), Alapič, podban (Plevnik Stanko), Forčič, podban (Reš Franjo), Stefan Grdak (Daneu Danilo), Šimen Drmačič (Jug Ivan), Peter, Peter Bošnjak (Nekrep Franjo), Mato (Gracej Hinko), Andrej (Dolinšek Emerik jun.), Nikola (Dolinšek Zoran), Adrica (Vigec Pavle), Posanec (Podlesek Ivan), Brezovački (Anošek Franc), Pozebec (Piščanec Rudolf), Matkalič (Salezin), Vagič (Strnad Mirko), Plamenac (Fric Albert), Sterc (Šarh Alfonz) ter Fant (Skerbinjak Bojan).

Režija igre je bila v rokah br. Sornika, ki ni opustil prav nobene prilike in možnosti, s katero ne bi dal lepo predvajati in popolnoma uspešno narodni igri še posebnega poudarka. Lepe in globoko dojmljive so bile zlasti skupinske scene kmečkih puntarjev v svitu bakelj, spremljane s pevskim vložkom puntarske zborovske himne »Na boj za staro pravdo, dočim sta v podrejških scenah dominirala Jana (Majda Skerbinjakova) in kraljevi odposlanec Stefan Grdak (Daneu Danilo) ter graščak Tah (Mlakar). Svoj vrhunec pa je dosegla režija v tretjem dejanju, ko so pred očmi večštevno množice gledalcev v zvezi z dejanjem igre zagoreli na nasprotni strani Drave, to je na kozjaškem pobočju nad Selnico na vseh vrhovih številni kresovi, živ znak, da se je pričel punt ter v zaključni sceni, ko je pred cerkvijo prejel Matija Gubec blagoslov kot poglavar puntarjev in ko je kmalu zatem stala publika v središču ognja puntarjeve, ki je za iste končal usodepolno in je bil njihov poglavar odveden po graščakovi vojski v ujetništvo.

Rušani so, kakor vsako leto, tako tudi letos s svojo neprilipnostjo in v vseh podrobnostih skrbno pripravljeno narodno igro, nudili Mariborčanom res lep užitek. Režija obisk te prve nočne predstave naj jim bo v vzpodbudo za nadaljnje še uspešnejše delo.

do 9, luščeni orehi 24 do 28, limone 0,75 do 1,50, ringlo 4 do 6. Zito: liter pšenice 2,75 do 3, rži 2 do 2,50, jecmena 2, koruze 3 do 3,25, ovsa 1,50 do 1,75, prosa 3 do 3,50, ajde 1,75 do 2, prosnega pšena 5 do 6. Fižol prodajajo po 3 do 5 din za liter. Ribji trg: mreže 12 do 14, belice 8 do 10, morske ribe 13 do 20. Mlečni izdelki: smetana 10 do 12,50, surovo maslo 28 do 32, čajno maslo 34 do 40, kuhano maslo 40, domači sir 10 do 12. Jajca prodajajo po 0,75 do 1. Perutnina: kokoši 22 do 35, per pšancev po 18 do 65, gosi 40 do 45, race 13 do 22. Domače zajce prodajajo po 8 do 40. Kama: 100 kg sladkega sena po 60 do 70, otave 35 do 40, pšenične slame 60 do 70.

Ob odhodu generala 2. Golubovića iz Maribora priredijo oficirji mariborske garnizije svojemu priljubljenemu starejši prisrčen poslovilni večer, ki se ga bodo udeležili poleg oficirjev tudi številni prijatelji in čestilci odhajajočega generala. V Maribor je prispel general Matija Parac, ki bo te dni prevzel posle mestnega poveljnika.

Z državnega tožilstva. Šef tukajšnjega državnega tožilstva g. dr. Matko Zorjan se je vrnil s svojega rednega dopusta in je spet prevzel svoje posle.

Zastupljenje z alkoholom. V večerjani številki smo izbrpno poročali o nedavni smrti gg. Ljudevita Majheniča in Avgusta Pezdička v Studencih pri Mariboru. Večrni ponedeljek se je podala v mrtvašnico na studenškem pokopališču posebna komisija, ki je ugotovila, da je pok. Ljudevit Majhenič umrl na posledicah zastupljenja z alkoholom.

O tem in onem. Na mariborskem trgu se množijo primeri, ko postanejo gospodine žrtve državnih žeparskih zlikovcev. Policija je pretekli teden črtila na sledu. V Vinčiki vasi pri Koreni v Slovenskih gorah so zabodli do smrti 26letnega posestnika sina Franca Robiča. Orožniki polvedujejo za krivcem. — Pri Pragerskem se je vrgele pod vlak 62letni vpokojeni železničar Josip Reitmajer. Bil je pri prici mrtve.

Ponovitev Vombargerjeve bučke »Voda«. Na splošno željo in zaradi uspeha, ki ga je imela v četrtke in praznik večer na uprizaritve Vombargerjeve bučke »Voda« na tezenskem sokolskem letnem telovadišču, bo ponovitev iste v nedeljo popoldne, da se omogoči obisk vsem onim, ki zadnjič niso mogli posetiti večerne predstave. Topot bo po uprizaritvi prijetna sokolska zabava in bodo nudili sotori razne dobrote za železice in grlo, streli pa se lahko pomerijo pri streljanju na dobitke. Naj sokolska javnost upošteva tudi tokrat stremiljenje naše tezenske igralske družine, ki se trudi večer za večerom, da tako pomaga večati sklad za zgradbo toliko potrebne lastne stree. Zdravo!

Pozor pred »tarnimi črnici!«. Proti koncu avgusta je tudi konec črnice (borovnic), zlasti onih iz nižje ležečih sončnih krajev. Le v večjih višinah se še dobi posamezna nahajališča še užiten črnice. Na trgu jih lahko spoznate po vnanji suhoti in še pristni barvi. Vse pa, kar izgleda vlažno ali celo mokro, pa je pred vsem neokusno že na pogled, sicer pa zdravju zelo škodljivo. Take črnice se nahajajo že v procesu vrenja, ki se — zažuto — v prebavlili stopnjuje do velikih neprijetnosti. Dejstvo, da se taka pokvarjena živila sploh še prodajajo na javnem živilskem trgu spričuje na pomanjkanje večje tržne kontrole tudi v poznejši uri, ko se ponudniki takega blaga namenoma pozno pojavljajo na trgu. Kontrola živil bi morala biti še tem bolj stroga, če bi se upoštevalo, kje vse se nahajajo shranjena živila tudi sredi mesta. In sicer tudi živila, ki se ne skuhaajo, marveč se surova zaužijajo (sajde).

Enoletni trgovski tečaj »Hermesa« v Mariboru, Zrinskega trg 1, sprejema ustne in pisne prijave vsak dan. Prospekti za: Soliden strokovni pouk! Pravica javnosti!! (41. M.)

Na državnem učiteljskem v Mariboru bodo popravni diplomski izpiti v ponedeljek 26. t. m. in v torek 27. t. m., popravni razredni izpiti pa v ponedeljek 2. septem-

SAMO SE DANES zanimiva in napeta drama iz burnih dni ameriške zgodovine. **TIGER ARIZONE** V glavni vlogi: WALLACE BERRY Predstave ob 16, 19. in 21. uri

Češki film v nemškem jeziku po romanu J. Vrbe V glavnih vlogah: Stepičnikova, Willi Bauer Predstave ob 16, 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-31 (KRIVOPRISEŽNIK).

bra, Prosilci za I. letnik naj se javijo za zdravniški in glasbeni pregled v sredo 28. t. m. Tisti s meščanskimi šol bodo nato še delali sprejemni izpit, in sicer od 29. do 31. t. m. Vpisovanje za vse letnike in za vadnico bo v četrtek 5. septembra. V ponedeljek 9. septembra bo ob devetih služba božja v Alojzijevi cerkvi, v torek 10. septembra pa se začne redni pouk.

Policjska vest. Predstojnik mestne policije v Mariboru g. Stanko Kos je nastopil svoj redni dopust. V času odsotnosti ga nadomešča policijski svetnik g. Pestevšek.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden lekarna P. Albanožija, Frankopanova ulica 18, tel. 27-01, in Kögigova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

Nov grob. Na Aleksandrovi cesti 10 v Kolaških je umrl stavbenik Rajmund Glaser, star 68 let. — Žalujemo svojcem naše globoko sožalje!

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI, telefon 41-79

Krasen film, ki prikazuje trnjevo pot do filma in slave

Karijera

V glavnih vlogah: Janet Gaynor, Fredric March

Predstave: danes ob 19. uri, jutri ob 19. uri in v četrtek ob 19. uri

Prihodnji spored (v soboto 24. VIII):

Alžir

Vodnikove družbe! Postani in ostani član

Komu se je nasmešnila sreča? Stevilni lepi dobitki na tomboli Rdečega križa na Tezmem

Tezno, 19. avgusta

Društvo Rdečega križa je priredilo večeraj na sokolskem telovadišču svojo prvo tombolo, ki je bila prav dobro obiskana in bo gotovo pripomogla doseči cilje, ki si jih je zastavil odbor, in sicer lajšati pomanjkanje, ki je največje v zimskih mesecih. Sreča je bila toplot naklonjena res tistim, ki so zelo potrebni. Tako je zadel prvo tombolo 1.500 din delavec Svrznjak Franc pri lesotzku Mejošku v Mariboru, drugo tombolo 1000 din pa v dvoja delavka Doki Marija iz Pobrežja. Delavec Svrznjak je bil tako vesel, da je poklonil RK din 200, dekletcu, ki je pategnilo srečno številko, pa din 50. Tak občutek sreče se vidi redko. Moško kolo bo imel odšel Kugler Ivan, delavec iz »Splošne«, na velikem številniku se bo pripravil obed za ključavničarja Leopolda Lorbeke iz Maribora, na mehki otomani bo počivala delavka Julijana Hanželič iz Sp. Dobrave. Sluga »Splošne« Frasz Avgust se je zadovoljil z manjšim številnikom, natakari Drvarič Niko pa je preskrbljen z drvmi. Učenka Marica Majhenič se bo lepo ob-

lekla, delavec Ilja Mirkovič pa je prejel usnje, šivilja Požgan Olga bo nosila lepo krzno ovratnico, Benko Alojz, zidar iz Pobrežja, Divjak Jožef, krojač iz Maribora in Lepenik Julijana so prejeli blago, žand. narednik v pok. Segs Josip iz Pobrežja »po sliko, dijakinja Visočnik Danica pa kuhinjsko posodo. Razdeljenih je bilo še več tolažilnih tombol.

Tombola je potekla v najlepšem redu in je pri isti sodeloval poleg domačih odborikov tudi mariljvi predsednik Rdečega križa iz Device Marije v Brezju g. Avgust Skerbič. Navzoč je bil tudi župan g. Stržina. Po tomboli se je razvila prijetna zabava in je bilo prav živahno pri sotorih in tudi na strelišču, vesele poskočnice pa je marljivo svirala domača tezenska godba. Ob tej priliki naj bo izrečena srčna zahvala vsem darovalcem, ki so pripomogli k uspehu tombole in tudi vsem onim, ki so na kak način sodelovali. Rdeči križ na Tezmem je potreben vsestranske podpore, napredek in uspeh pa je le mogoč s sodelovanjem vseh slojev, da se doseže namen, ki si ga je zastavil odbor. F. L.

Mariborčan izumil letečo mino Načrte je predložil patentni upravi za zaščito industrijske svojine v Beogradu

Maribor, 19. avgusta
Mariborski tehnik kažejo živahno zanimanje za izum praktičnega tehnika Franca Ogrizka iz Pobrežja pri Mariboru, ki je predložil zadavne načrte, ki se nanašajo na ta izum, patentni upravi za zaščito industrijske svojine v Beogradu.

Gre za pločevco oziroma letečo mino. Tehnik Franc Ogrizek je zasnoval svoje načrte na podlagi doma, da je možno zasnovati mino, ki jo pozanja bencinski motor s takšno silo, da se na ta način lahko zelo poveča akcijski radij mine, pa tudi torpeda. Glavni poudarek tega važnega izuma je v tem, da se telo mine ali torpeda preskrbeva na zadnjem delu z bencinskim motorjem primerne kapacitete. Razen tega je v telesu mine predviden bencinski rezervoar, ki se nahaja v ne-

posredni bližini motorja. Tudi ima telo mine bočni krili, ki vzdržujejo mino na površini. S tem, da vzbujajo potisk kvilsku, se pospešuje tudi brzina. Motor je zasnovan tako, da se lahko izloči iz telesa mine v svrhu zamenjave z drugim večjim ali manjšim motorjem. To je odvisno pač od daljave, ki naj bi bila dosežena. Pri vrhu in na zadnjem koncu ima mina krilni, ki usmerjata mino oz. torpedo.

Tehnik Franc Ogrizek je več let proučeval ta problem, ki ga je zafel sedel v konkretno, podrobno načrte in skice, ki jih je v okviru obširne elaborata preko patentnega odvetnika predložil patentni upravi v Beogradu, kjer sedaj proučujejo načrte. Upati je, da bo dolgoletni trud tehnika Franca Ogrizka dežen uspeha in priznanja.

Maksimiranje cen drv

Maribor, 20. avgusta
Mestno poglavarstvo v Mariboru razglasa:

Na podstavi uredbe o maksimiranju cen drvam za kurjavo (Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 25. julija 1940, št. 168) odločam za področje mesta Maribora tele najvišje tržne cene za prostorni meter drv na razkladalni postaji: za bukovke cepanice I. 135, II. 125, III. 115 din vključno s poslovnim davkom franko vagon, postavljen na postajo Maribor. Za bukovke druge okrogljice cepljene je cena 10 din nižja, za bukovke okrogljice necepljene in za odpadke na žagah je cena za 30 din nižja od cen, navedenih pod I. Za bukovke klade (panje) in sečnice se določa cena s 40 odstotki cene, navedenih pod I. Za drva iz drugega lesa se določajo cene v odstotkih cen bukovih drv, navedenih pod I. in II. kakor sledi: za drva gabrova 105 odstotkov, lipova 95 odstotkov, jesenova 92 odstotkov, borova in smrekova 90 odstotkov, hrastova in cerova 87 odstotkov, jelševa 63 odstotkov, topolova in vrbova 50 odstotkov.

Za drva, ki se postavijo od proizvajalca ali od preprodajalca kupcu na dom, se računa 35 din več, kakor znašajo cene, navedene pod I. in II. V tem znesku je računani dovoz s postaje v skladišče preprodajalca ter dovoz na dom kupca pri

takojšnjem plačilu. Cene drvam, ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računajo z 20 din, kakor znašajo cene navedene pod I. do III. Posebej se mora računati odškodnina za žaganje, ki ne sme biti večja od 15 din za prostorni meter in pribitek vsled obročnih plačil drv, ki na mesec ne sme biti večji od 1 odstotka kupne vsote, ki jo kupec za drva še dočimje. Predsednik: dr. Juvan, s. r.

Iz Celja

—c Nesreči. Martin Ribar, 20letni sin čevljarkega mojstra iz Orle vasi pri Braslovcah je 16. t. m. tako nesrečno padel s koleca, da si je zlomil levo ključnico. — Franca Rižnarja, 44letnega dinarja iz Ostroznega pri Celju je konj pri delu tako močno brcnil, da mu je polomil nekaj rebra.

—c Podživanost. V gostilni Naraka v Bezovici v Vojniški okolici so napadli trije fantje 27letnega posestnikovega sina Jakoba Kolarja iz Bovs pri škočji vasi ter ga zabodli z nožem v plečo in desno roko. Pred isto gostilno je nekdo napadel in pretepel s kolom 47letnega Filipa Kadičnika iz Bezovice tako močno, da mu je zlomil desno roko in mu zadal rane po glavi.

—c Umrl je občinski revež Jurij Vetrh, 63 let star, iz Lokrova. Naj v miru počiva!

LOVSKEGA PSA

braka, starega 3 leta, izredno dobrega za lov, radi opustitve lova prodam. Tešar Anton, Dol. Logatec 143. 1952

JESENOVE SADIKE
proda vsako množico graščina Boštanj, p. Boštanj. 1951

PRODAM

MEDICA
barva ustne in lica!
Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ulica 6

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izbaže vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

Mariborske in okoliške novice

— H konferenci zaupnikov tekstilnega delavstva v Mariboru. Dodatno k poročilu o nedeljski konferenci zaupnikov tekstilnega delavstva poročamo, da je bil na posvetovanju sprejet tudi predlog, da se pri merodajnih činiteljih doseže, da se pri borzih dela podaljša podporna doba od 12 na 24 tednov. Tudi naj bi se izvedla primerana kontrola nadnimi tekstilnimi delavci, ki bi v primeru redukcije lahko preživeli otroke. Ta ukrep bi bil potreben predvsem zaradi tega, da se ne bi zgodilo, da bi bili v primeru redukcij ter odpustov prizadeti oni tekstilni delavci, ki so v gnotnem oziru najslabše zavarovani. Zaradi tega naj se v smislu predlogov na nedeljskem posvetovanju v prostorih Delavske zbornice v Mariboru upošteva pri redukcijah prvenstveno nasveti in predlogi obratnih zaupnikov, ki so o gnotnem stanju in socialnem položaju posameznih delavcev najbolje poučeni.

— Kako je s cenami na mariborskem trgu. V smislu poročila št. 33 na mariborskem trgu veljavne sledeče cene: Meso: svinjsko meso s kožmi 15 do 16, svinjsko meso izluščeno 16 do 18, riba 20, zajec 15 do 16, salo 20, slanina 17 do 18, pljuča 3 do 10, jetra 10 do 12, rebra 15, glava 5 do 10, ledvice komad 2 do 3, noge komad 2 do 3. Zelenjava: krompir merica 7 do 9, kg 1 do 1,50, čebula 3 do 5, kom zelja 0,50 do 3, kisljo zelje 5, kumarice 0,25 do 2, 4 do 6 kom. paprike 1 din, kom. karfiola 1 do 10, hren 7 do 9, kom. zelene 0,50 do 3, buče 0,50 do 3, paradižniki 3 do 6, šopek peteršilja 0,50 do 1, komad glavne solate 0,25 do 1, kup radiča 1, kup špinata 1,3 do 8 kolerab 1, fižol v stročju 2 do 4, kup graha v stročju 1, luščen grah 5 do 7,50. Sadje: jabolka 4 do 8, hruške 5 do 16, slive 10 do 12, črnice 2 do 2,50, marelice 20 do 24, breskve 12 do 20, grozdje 16 do 20, brusnice 8, oči orehi 8.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din
MRESE
za postelje dobite najceneje v Komenskega ul. 34. Zaloga posteljnih žilnih vložkov. 1930
FOTO-AMATERSKA DELA
Izvršuje strokovno, hitro in poceni foto-atelje Mancini, Ljubljana-Vila. 1965

Poslužite se malih oglasov

»Slov. Narod«
kiso najcenejši!

Kako je bilo v Dubrovniku

Poročilo našega posebnega poročevalca o plavalni tekmi Ilirija : Jug

Dubrovnik, 18. avgusta. Vožnja iz Splita v Dubrovnik je bila proti pričakovanju ugodna. Ko smo se odpeljali iz Splita, je pihal močan jug in vsi so nam prerokovali »težko vožnjo«. V duhu smo se videli posledice. Toda veter je kmalu ponehal in imeli smo krasno vožnjo do Dubrovnika. Čas na ladji je potekal ne- verjetno hitro, ker si je vsakdo našel kako zabavo. Najmanj so občutili vožnjo igrači »prepečenci«, ki so se toliko zatopili v igro, da so komaj opazili, da jim kiblicira znameniti tenor Tino Patiera. Škoda, da smo opazili to prepozno, ker drugače bi ne bili ušli tako poceni, posebno našim ljubiteljem glasbe.

V Dubrovniku nas je čakala v pristan- nišču velika skupina Jugascev. Odvedli so nas v odlični penzion »Florida«, ki je s svojo krasno lego očaral vse. Odlično na- stanjeni smo kljub temu malo z nezaupa- njem čakali nedeljo. Jugasi so se temeljito pripravljali, posebno Luka Ciganović, ki se baje ni smel pokazati na ulico, toliko so ga »zafrikavali«, da je v Ljubljani izgubil proti novincu Pelhanu. Tudi potovanje je pustilo že prve sledove. Druga klima, tek- ma z Jadranom sta utrudili nekatere, po- sebno tiste, ki mnogo plavajo, kakor na primer Pelhana in Draguša Finčevca. V Du- brovniku je vladalo za tekmo veliko zani- manje. Že dva dni pred tekmo so bili raz- prodani vsi sedeži. Na dan tekme se je zbralo na kopališču 1300 ljudi, toliko, da je zmanjkalo vstopnic. Plavalisce je bilo lepo pripravljeno in je organizacija lepo funkcionirala. Mučne so le pavze med toč- kami, ki so v Ljubljani lepo izpopolnje- nje z vmesnimi točkami. Glavni sodnik g. Reš je imel lahko delo, ker ni bilo no- benih spornih vprašanj niti protestov, ki so bili v Splitu skoraj pri vsaki točki.

Z malo zamudo se je pričela tekma. Na 400 m prosto je startal namesto Scarpe Močan. Fant je toliko napredoval v letoš- ni sezoni, da smo ga lahko pustili plavati brez skrbi, a bi delal sramoto s slabim rezultatom. Konkurenca, ki sta jo dobila Ilirijana v žilku in Miloslavica, je bila od- ločno prestra. Miloslavica je talent, ki bo jugoslovanskemu plavalnemu sportu še si- gurno delal čast. Čas, ki ga je danes do- segel, je njegov najboljši, kar ga je kdaj dosegel.

1. Žikec, Jug, 4:55,5
2. Miloslavica, Jug, 5:10,8
3. Mihalek, Ilirija, 5:24,4
4. Močan, Ilirija, 5:33,2

Točke: Ilirija 3, Jug 8.

100 m prosto, dame:

Ilirijanci nimata konkurence. Takoj po startu predmeta v vodstvo. Čili kaže, da se je štedila za 100 m hrbtno in je plavala precej ležerno. Tudi Keržanova se ni trudi- la, saj za Jug ni startala glavna kon- kurentka Jazbecova, ki je bila bolna.

1. Finc Draguša, Ilirija, 1:15,2
2. Keržan Dana, Ilirija, 1:19,6
3. Petrovič, Jug, 1:21
4. Bartulica, Jug, 1:26,6

Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrbtno, gospodje:

Ze dopolne so Jugasi napovedali zmago Ciganovića, ker je on po porazu, ki ga je doživel v Ljubljani, vzel trening bolj res- no, kakor je bila pri njem navada. Pri Pel- hanu se je poznalo, da je malo utrujen, saj je čas slabši, kakor ga je dosegel v Ljubljani. Postavil pa se je Pestevšek, ki je zanesljivo zasedel tretje mesto. Tonček je od tekme do tekme boljši.

1. Ciganović Luka, Jug, 1:12,6
2. Pelhan, Ilirija, 1:13,7
3. Pestevšek, Ilirija, 1:17,2
4. Ciganović IV, Jug, 1:18,6

Točke: Jug 17, Ilirija 16.

200 m prsno, dame:

Pričakovana zmaga Poznjakove ni iz- ostala. Mala plava tako dobro, da letos ni- ma konkurence. Ko si bo popravila stil, bo lahko plavala pod 3:20. Škoda, da je Wer- nerjeva bolna in smo prikrajšani s tem za lepe borbe.

1. Poznjak 3:24,8
2. Martin 3:33
3. Finc I 3:36,1
4. Brbora 4:27,1

Ilirijanci se mnogo nista trudili. Opaziti pa je bilo, da Finčeva Saša lepo napreduje in že stalno plava v času 3:36. Tudi Mar- tinova je z lahkoto plavala svoj čas.

Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje:

Pelhan mora zopet na start še utrujen od 100 m hrbtno, kjer danes ni imel pri- kje »slazirati«. Za Juga plava novo od- kritje za kratke proge Miloslavica, ki se je postavil s svojim rezultatom na 100 metrov. Tudi tu zmaga s svojim krasnim stilom, ki je nekaj edinstvenega. Postavi

se Scarpa, ki je kljub temu, da je bil še le 4. prišel enkrat na cilj v času pod 1:04.

1. Miloslavica, Jug, 1:02,3
2. Stakula II., Jug, 1:02,6
3. Pelhan, Ilirija, 1:03
4. Scarpa, Ilirija, 1:03,5

Točke: Ilirija 24, Jug 31.

100 m hrtno, dame:

Mislili smo, da bo borba, toda spočita Bartulovića, ki je bila v odlični formi že na 50 m, dobi toliko naskoka, da se Draguša na drugih 50 m ni več trudila in je plavala le za 2. mesto.

1. Bartulović, Jug, 1:27,5
2. Finc II., Ilirija, 1:34,5
3. Bradač, Ilirija, 1:41,6
4. Ciganović Jug, 1:42,6

Čas Bartulovića je letošnji najboljši v ligi.

Točke: Ilirija 29, Jug 37.

200 m prsno, gospodje:

Cerer četudi malo bolan — imel je lah- no angino — z lahkoto zmaga. Presene- čenje pa je povzročil drugi Jugov pršaš Brinič, ki je s svojim odličnim plavanjem potisnil Hercoga na zadnje mesto.

1. Cerer, Ilirija, 2:48,4
2. Barlier, Jug, 2:55,2
3. Brinič, Jug, 3:00,6
4. Hercog, Ilirija, 3:04,5

Točke: Ilirija 35, Jug 42.

4x100 m prosto, dame:

Ta štafeta je domena Ilirijank. Vse so tako izenačene, da nikjer ne morejo po- staviti boljše štafete. Tudi proti Jugasi- cam so zmagale, če izvajamo Jadran- o štafeto z običajnimi 30 m naskoka in to brez truda.

1. Ilirija v postavi: Finc II., Martin, Keržan, Finc I, 5:29,7; Jug v postavi: Petrovič, Poznjak, Bartulica, Bartulović 5:42,3.

Točke: Ilirija 45, Jug 48.

Zlato se zbira v Ameriki

L. 1934 je imela Amerika samo 40% svetovnih zalog zlata, zdaj jih ima pa 80

Zaloge zlata v Severoameriških združe- nih državah so se večale že pred evropsko vojno. Še bolj pa potem, ko se je pričela. Še malo manjka pa do zbranega v Ameriki devet desetih vseh zlata, kar ga je na svetu. Večina zlatnega zaklada je v Ken- tuckih gorah v Ford Knoxu. V prvih petih mesecih lanskega leta je bilo pripeljanega v Ameriko za 2.020.642 dolarjev zlata, le- tos v prvem polletju pa za 2.745.598.000 dolarjev. Največ zlata je dobila Amerika letos v juniju in sicer za 1.162.975.000 do- larjev. To je večina zlata iz Anglije in Francije.

Dovoz zlata iz Francije si razlaga ame- riško trgovsko ministrstvo s prizadeva- njem umakniti zlato iz Francije pred na- glo prodirajočo nemško vojsko. Anglija pošilja v Ameriko zlato v prvi vrsti zato, da plača svoja naročila. Tudi inozemske vloge v takozvanih federalnih rezervnih bankah so narasle za 437.234.000 dolarjev na skupnih 1.706.187.000. Del teh vlog hra- nijo banke v svojih tresorih, večina denar-

ja in zlata so pa odpeljali v Ford Knox v državi Kentucky.

Združene države so imele leta 1934 sa- mo 40% svetovnih zalog zlata, zdaj jih imajo pa 80%. V Ameriki se ostro kri- tizira kupna cena zlata, ki znaša 35 dolarjev za unčo. Ta cena je bila pred petimi leti. Tudi vloge inozemcev v rezervnih bankah služijo baje za to, da bodo nekoč pridlo- žene kot protivrednost za naročila. Ne bo več treba dolgo čakati, pa bo imela Ame- rika 90% vseh svetovnih zalog zlata.

Kaj pa potem, se vprašujejo v skrbih ameriški gospodarski krogi. Ameriški fi- nančni politiki si belljo glave z vpraša- njem, kako bi moglo zlato, ki je zelo eno- stranska vrednota, priti zopet do veljave, če bi Nemčija zmagala. Padel je že pred- log, da bi pokupili z zlatom ameriške vred- nostne papirje v rokah inozemcev ali pa kolonije evropskih veselil. V ameriški zgo- dovin bi to ne bilo nič novega. V aprilu 1803 je kupil prezident Jefferson od Na- poleona za 15.000.000 dolarjev deželo, ki

je merila en milijon km². Če bo Amerika ostala pri svoji dosedajnji trgovinski po- litiki se bo zlato vedno znova vračalo tja. Tako bo Amerika neprestano v nevarno- sti, da tako rekoč utone v zlato.

Kdo je odkri' Hollywood

Še leta 1913 so bili filmski ateljeji raz- treseni po vsej Ameriki. Imeli so jih v Los Angelesu prav tako kakor v Chicagu. Hollywood je bil takrat še neznatna na- selbina blizu Los Angelesa. Ime je dobila naselbina od tega, ker je v okolici dobro uspeval jasmín (the holly — jasmín Wood — drevo). Razen dnevoj, ko so smelali filmske prizore je bilo to mirno dolgočasno mesto.

Nekega dne se je izprehajal tam po bul- varju Sunset, mladi škotski slikar Robert Brunton. Na vogalu ulice je opazil nava- den skedenj. Poslopie mu je pa nekako ugajalo in narislal ga je. Brunton je bil doma iz Edinburga in delal je osnutke de- koracij za londonsko gledališče Drury La- ne. V Ameriki se je mudil z ravnanjem tega gledališča Irwingom na študijskem potovanju. Videc ameriško filmsko delo- vanje je sklenil zgraditi velike ateljeje prav v Hollywoodu. Film ga je tako očar- al, da se je ločil od Irwinga in ostal v Kaliforniji.

Začel je iskati moža, ki bi mu mogel pojasniti svoj načrt velikih ateljev. Kon- čno je našel Jesse Laskega. Ta je bil pr- votno trubač, pozneje gledališki pisatelj, končno pa izdelovalec filmov. Izbornega režiserja je imel v igralcu Cecilu B. D. Milieu. Brunton je našel pravega moža. Laskey je bil tako navdušen za njegov načrt zlasti ko je zvedel, da se dobe zem- ljišča v Hollywoodu po smešno nizki ceni. Kupil je ar po 300 dolarjev. Tudi les je bil tam poceni, delavske mezde pa za 25% nižje kakor na vzhodu. Prvi film, ki sta ga izdelala tu Laskey in Milieu je bil the Squaw Mann s slavnim gledališkim pi- sateljem in igralcem Dustinom Farmonom. Vrgel jima je toliko, da je bila nadaljnja proizvodnja filmov že zagotovljena.

Jesenski velesojem v Ljubljani

bo od 31. avgusta do 9. septembra — Kaj bomo videli na njem

Ljubljana, 20. avgusta. Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Pe- tra II. se bo vršil Jesenski velesojem v Ljubljani kot 47. velesojemska razstavna prireditve od 31. 8. do 9. 9. 1940.

V splošnem delu bo razstavljeno: Stro- na in kovinska industrija, fina mehanika, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjara, vozovi, dvokolesa, motorna ko- lesa, sport, poljedelski stroji in orodje, lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače, usnje in galanterija, krznarstvo, papir in pisarniške potrebščine, kemična industrija, živilska industrija, steklo, por- celan, keramika, bižuterija, glasbila, stav- barstvo in gradbeni material in razne no- vosti.

Posebne razstave: Pohištvo in stanovanj- ska oprema, mala obrt, turizem (priredita Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Ma- rioboru), razstava motornih in brezmotor- nih letal ter modelov. (Priredi Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani), aktivna in pa- sivna obramba pred napadi iz zraka (pri- redi Zračni urad mestnega poglavarstva v Ljubljani), zobna tehnika (priredi Dr- Źstvo zobnih tehnikov ob svojem 30-letnem jubileju), naša vsakdanja prehrana (pri- redi Zveza gospodinj), razstava cvetja in zelenjave (priredi vrtnarski odsek Sadjar- skega in vrtnarskega društva v Ljubljani), razstava prutnine, golobov in kuncev (pri- redi društvo »Rejec malih živali« v Ljub- ljani) in razstava likovne umetnosti.

Za razstavno blago so dovoljene izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave. Na jugoslovanskih železnikah imajo ob- iskovalci velesojem brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2.—. Ko dobe potrdilo o obisku ve- sejsma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Velja: za do- potovanje od 26. avgusta do 9. septembra, za povratek od 31. avgusta do 14. septem- bra. Na parobrodih Jadranske in Dubro- vačke plovidbe velja vozna karta nižjega razreda za vožnjo v višjem. Na parobrodih Zetske plovidbe velja 50% popust na voz- nini.

Razstavni prostor meri 40.000 m². Ljub- ljanski velesojem ima lepo, prostrano za- bavišče, ki nudi obiskovalcem mnogo raz-

Tetoviranje v službi kirurgije

Tetoviranje, znano zlasti med mornarji po vsem svetu, pa tudi med preprostimi ljudstvom, ne zanima samo zdravnika, od katerega se večkrat zahteva, naj tetovi- ranca reši dvomljivih okrasov. Neki zdrav- nik je predlagal, naj služi tetoviranje med vojno za pripomoček pri prvem obvezova- nju ran na bojišču. Hotel je označiti na vojakovem telesu kočljiva mesta žil, da bi se preprečila izkrvavitve preden pride ran- njeni vojak v kirurgove roke.

Tetovirane znake na človeškem telesu je pa poznal že ameriški kirurg O'Neil Kan, ki je rabil tetoviranje, da je označeval svo- je operacije. Njegovo ime, ime njegovih asistentov, datum in kratek opis opera- cije, vse to je bilo tetovirano v Morsejevih znakih kraj brazgotine, ostale po opera- ciji. Na bolnikovo željo mu je sloveči ki- rug tetoviral podatke operacije v modri, rdeči ali črni barvi. V Portlandu v Ame- riki živi T.D. Rockwell, ki si je dal na noge tetovirati svoje ime v 40 jezikih. Lahko je torej brez skrbi, da se ne bo izgubil.

Iz Metlike

— Dečji dom kraljice Marije za zaščito dece v vojni, oziroma za letovanja, so za- čeli graditi na sokolskem zemljišču poleg našega Sokolskega doma. Zgradba bo eno- nadstropna z vsemi prostori in higieni- ki napravami, ki so za tak dom potrebni. V štirih spalnicah bo 50 posteli za deco, v drugih sobah bo preskrbljeno za zdrav- nika, upravnico in nadzorovalno sobo. Za- daj za domom bo deci na razpolago telo- vadišče metliškega Sokola. Dom stoji ob cesti Novo mesto—Metlika, vendar je od- daljen od ceste tako, da ne more do nje- prah in ropot. Nad obema domoma je zdi- vinorodna Veselica. To je najlepše in naj- bolj zdravo stavišče v mestu. Dečji dom kraljice Marije zida stavbno podjetje Av- gustin Okroglič iz Novega mesta, ki je zgradilo tudi sokolski dom. Dečji dom, ki bo v dobrem mesecu od strehe, je v za- ščitnem dečjem skrbstvu velika in lepo pridobitev.

Po dirkah na Gorjancih

Novo mesto, 19. avgusta. Motociklistične dirke so za nami. Gle- dalec je bil ogromno od vseh strani, vendar ni Tujsko prometno društvo v za- dostni meri poskrbelo za postrežbo vna- njih izletnikov. — Dirka na Gorjance ni vsak dan. Ali kadar so, naj bi se postreže- ba vsaj organizirala tako, da bi izletnikov ne odirali. Sicer ne zadene vsa krivda Tujsko prometnega društva, pač pa delno. Čemu ni določilo cen? Da so pečenko pro- dajali po 40 din kg, ali ni to oduševsko? Vemo, da so janjci dragi, recimo po 200 din, toča pečen tehta gotovo 10 kg in je torej ta cena mnogo pretirana. Zvedeli smo tudi, da je ostalo pečenih še 5 janj- cev, če ne 6. Ali ne bi bilo bolje, dati ceneje, pa bi ljudje kupovali, a ne da osta- ne gospodarju neprodano??

Čistoče tudi ni bilo v pravem pomenu besede, saj vendar nismo bili v gozdu. Sploh pa je bila preskrba gostov brez vsake organizacije. Gospodar bi moral že vnaprej računati, da čez cesto ne bo mo- gel ljudem postreči zaradi dirke. Eni mno- go vsega po pretirani ceni, a drugi nič. Ali ni bilo nikogar, da bi bil to vsaj lepo uredil? To je slabo izpričevalo onim, ki bi za postrežbo gostov lahko drugače po- skrbeli. Sicer prireditelj dirke ne zade- ne nobena krivda, pač pa SPD Novo me- sto, Tujsko prometno društvo pa gospodar- ja. Pričakujemo v prihodnje, da se za vna- nje izletnike bolje skrb in poskrbi, ako se nas že vabi. Postrežba in zopet postrež- ba in pa zmerne cene bodo nas vabile na Dolenjsko in Gorjance, pa ne pretirane cene. Isto naj velja tudi za kočjo pri Sv. Miklavžu! Eden izmed izletnikov

Sanit. Lesovar

Krinka ljubezni

Roma

Kadar je Gilbert na konjskih dirkah dobil, se je požuril, da je v polni meri užival svojo srečo. Denar v žepu temu gizdalnu ni pomenil ničesar, če ga ni mogel takoj zapraviti.

Oh, ni bila otožna Bertranda tista, h kateri je nameraval prinesiti svojo radost. Bertranda... Za njo so bili dobri dnevi obupa in težkih misli... mor- da tudi občutkov vesti. Razen tega je bilo pa pri Bertrandi treba tako malo, skoro nič, da je bil srečen... Njen ponos je hotel tako. Pa tudi zato, ker je imela svojega Gilberta bolj zase, kadar je prihajal praznih rok brez namena zabavati se, brez želje po vrtogla- vosti, katerih se je veslila samo napol, ker je mor- ral zapustiti svojega malega Clauda, ker denar v Bertrandinih očeh ni imel nobene vrednosti. Ni bilo vredno hoditi k nji, kadar je zlato žvenketalo v žepih in kadar je bila denarnica polna bankovcev. Saj je bilo toliko zaželenih naslad drugod, ki jih je moral človek plačati. In kar je bilo v njih posebno mikav-

nega, zapeljivega, to je bilo zeleno sukno v igral- nica.

No, pa pojdim, je pomislil Escaldas okrog enaj- stih zvečer. — Ne upajmo, da se vrne Gairiance, dokler ne bo pustil v baccaratu ali drugod, kar bi lahko spravil v žepu pri turfu. Počakajmo do jutri zjutraj.

Napisal je v naglici nekaj vrstic, da bi opozoril princa, da mora nujno in čimprej govoriti z njim. Da ga bo čakal doma jutri ves dan, razen od ene do treh. Listek je spravil v kuvertu in zapečatil, potem je pa odhitel iz ulice Cambaceres.

Dve popoldanski uri si je bil izgovoril za to, ker je pričakoval Arthurja Sornieresa, ker le-ta ni hotel, da bi ga kdo videl pri njem, zakaj bi ne ustregel njegovi želji? Ker si je izgovoril dovolj časa, je bil zavarovan proti vsakemu presenečenju. Vedel je pa tudi, da posvetovanje ne bo trajalo dolgo. Če Gilbert ne pride zjutraj ali ne pozove svojega pajdaša, bo mogel le-ta samo odgoditi na poznejši čas pogajanja s »krasnim rdečelascem«.

Ne bo se trudil zaman, je pomislil Escaldas smeje — ker se hoče pokloniti moji sosedu Rosalindi. Ta golobica je zame brez pomena. Ljubavna pustolov- ščina v sosesčini ni zanimiva. Človek pobije plen samo zato, ker ga veseli lov. Ah, če bi ne bil ga- lanten mož, bi ne pozabil stopiti k Mome Cervelas in povedati, kako navdušenost lazi njen ljubček za drugimi. Kako imenitno bi se dal iz tega kovati do- biček. Samo malo dobre volje bi bilo treba in malo manj galantnosti.

TRAGIČEN KONEC

Tistega popoldne je bil Gilbert de Villingen zelo mnogo dobil na konjskih dirkah. Iz Auteuila je spremil domov lepo dekle, eno svojih mnogih znank, ki je od daleč opazovala njegovo igro na dirkališču in se srečala z njim kakor slučajno, videč, da mu je sreča naklonjena. Privoščila sta si izborni obed v kabaretu, večer sta zaključila v plesni dvorani in ko je princ spremil lepoticco še domov, je odhitel v klub.

Postkusil je tam običajno menjavanje dobička in izgube. Okrog petih zjutraj je izgubil vse in tedaj se je spomnil na gostoljubnost, ki mu jo je ponudila slučajna družica. Radevolje in utrujen se je napotil k nji, da bi se razvedril in odpočil.

Domov se je vrnil šele ob eni popoldne.

Kolika sreča, — je pomislil, ko je prečital Escaldasove vrstice, — da lahko pridem k njemu šele ob treh. Dobro. Sam pojdem v njegov brlog.

Veseli se je tega trenutka počitka kakor šolar pavze. Dal si je pripraviti kopel, v kateri je dolgo ostal, potem se je pa zleknil v kopalnem plašču na divan v svojem toaletnem kabinetu, kjer je sladko zaspal.

Ko se je prebudil, je bilo pol štirih.

— Šment! Ta ubogi Inka bo mislil, da ne jemljem več resno pomenkov z njim in njegovega valcorskega romana. Sicer bi se pa ne motil preveč, če bi tako mislil. Čudil bi se zelo, če bi nas zdaj privedel k zmagi. In vendar... Njegova vera je tako trdna, da bi premikala gore. Dokler bo ta hrt vohal pot,

bom hodil za njim. To bo imeniten ples! Valcor in pasti, glavo psom!...

Hrt! Raztrgal bi še marsikoga. Toda kakšen delež na plenu! Dokler Escaldas ne bo odnehal, vzdržim tudi jaz, sicer pa lahko rečem, dokler bo Escaldas živ. Če bi namreč moral ta besni zagrozenec opustiti zasledovanje, bi znorel. Ko ga bom videl mrtvega, bo to pomenilo, da mu je počil zadnji dokaz v rokah. Gilbert je pozvonil komorniku, obklesel se je, si prižgal cigareto, odšel doli po stopnicah in krenil proti ulici Levis.

Prišel je tja ob četrta na pet.

To pot je bil drugi, kvečjemu tretji pri Escal- dasu v njegovem brlogu. Nehote je nakremžil obraz, ko so se zaprla za njim železna mrežasta vrata.

Ta prehod, dolg šest do osem metrov, brez vsakih vrat, je vodil na dvorišče, kjer je bila na desni strani nekakšna koliba ali vratarjeva čuvajnica, navadno prazna.

Princ se je spomnil, da je zaman čakal, potem je pa zaklical in taval po umazanih hodnikih, ob svo- jem prvem posetu, preden je dosegel svoj cilj.

Tistega popoldne je pa zagledal v čuvajnici obličje starke, ki se je bila dvignila, da bi ga videla. Njena čedna zunanost se je čudno odražala od takega okolja.

— Gospa, ali je gospod Escaldas doma?

— Seveda je, — je odgovorila. In z njenega obraza so malone izginile gube od presenečenja nad tem prijetnim obrazom in glasom, tako redkim v tej ulici. — Gospod lahko brez skrbi vstopi. Stopnice A levo, številka 27. — In zgovorno je pripomnila: